

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIX Kaina 30 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY RUGSĖJIS — SEPTEMBER 12, 1985

Nr. 178

Tautoje rusena laisvės jausmas

BALYS GAJAUSKAS
iš Permės lagerio
(Tėsinys)

Paversta tauta turi kovoti dėl laisvės. Jeigu ji negali tuoj pasiekti laisvės, ji turi laukti palankaus momento. Tačiau ji neturi pasyviai laukti savo laimingos valandės: turi įdėti indėlį į laisvės atgavimą. Tauta turi kovoti tomis priemonėmis, kurios jai prieinamos. Jų yra daug. Tik nuolatinė kova paruoš tautą, atėjus palankiam momentui, imtis patį ryžtingiausių priemonių atgauti laisvę. Kovoja tauta priartins laisvę. Pažvelkime į savo nesena praeitį. Praeiti šimtmečio pabaiga. Aplinkui vien tamsa, jokių perspektyvų laisvei. Uždrausta spauda. Tokiose sąlygose prasideda lietuvių tautinis judėjimas. Carinė Rusija atsako represijomis. Neplatus buvo tautinės sąmonės žadintojų ratas. Koks jis silpnas ir gležnutis, tačiau jų atkaklus darbas su bėgančiais metais vis labiau išjudino tautą. Ir jų darbo vaisiai mums visiems žinomi: tauta, pasinaudojusi I pasaulinio karo suraute, griebėsi ginklo ir iškovojo laisvę. Bet kiekviena mūsų istorijos tragiška puslapi. Mūsų akivaizdoje okupantai naikina tautą moraliskai, naikina mūsų kultūrą. Jie stengiasi idiegti savo papročius ir gyvenimo būdą, primeta savo vergovinę santvarką. Kiek okupantai nusinėdė gyvybių, kiek kančių iškentė didelė mūsų tautos dalis Sibire. Ši žala tautos gyvybės išlaikymui didžiulė. Ji nepasveriamą ir neapskaičiuojama pinigais. O kas apskaičiuos mūsų kultūros nuostolius. Juk išbrauktos ištisos kartos iš kultūros kūrimo. Trūksta dvasinių vertybių, kurias jos būtų sukūre. Ši okupacija gali būti pražūtinga mūsų tautai. Ar mūsų nelaukia kazachų, mord-

vių bei kitų jau beveik išnaikintu tautų likimas? Kas žino? Nekovojanti tauta ne tik dėl savo fizinio, bet ir dėl savo kultūrinio egzistavimo, gali greitai nutautėti ir iširti kitose tautose. Okupacija tęsiasi ir mes nežinome kada ji baigsis. Nesibaigia ir kova. Tik kovos priemonės kinta, jos prisitaiko prie pakitusių sąlygų. Tai sunki ir varginanti kova. Ji reikalauja daug valios, energijos, pasišventimo, aukų. Pirmojo pokarinio dešimtmečio kovotojų beveik neliko: vieni žuvo, kiti nusilpo. Kovą tęsia jaunesnės kartos. Ilgas okupacijos laikas atrodantis be prošvaitės nesilpnina jaunesnės kartos laisvės siekimo. Nepaisant masinės bolševikų propagandos kvailinimo, šiai kartai laisvė ne mirazas, ne abstrakti sąvoka. Ji aiškiai suvokiama idėja. Tai žmogaus teisė: a. būti savo krašto šeimininku, b. laisvai pareikšti nuomonę dėl savo šalies valdymo, c. laisvai skleisti savo idėjas, d. laisvai naudotis dvasiniais turtais ir juos kurti, e. naudotis savo darbo vaisiais, f. laisvai keliauti po savo kraštą ir išvažiuoti į kitas šalis.

Šias laisves gali įgyvendinti tik laisva tauta, sukūrusi savo valstybę. Okupuotame krašte žmonės negali naudotis tokiomis elementariomis laisvėmis.

Samoningą tautą sunku išlaikyti vergijoje, tai suprantą kiekvienas okupantas. Didžiausią rūpestį jam kelia samoningiausia tautos dalis, nes ji greičiau perpranta okupantų kėsnius. Todėl teroro smaigalį okupantai pirmiausia nukreipė į aktyviausią tautos dalį. Jie griebėsi senų caro imperijos metodų kalėjimų ir trėmimų į Sibirą, tik juos išstobulino. Jau pirmiaisiais imperijos egzistavimo metais bolševikai papildė caro imperijos prievartos arsenalą savo naujove — konclageriais. Daugiau negu dvidešimt metų veikė, jie praleido milijonus žmonių.

(Bus daugiau)

Europos sankcijos Pietų Afrikai

Bruselis. — Europos Rinkos užsienio reikalų ministeriai susitarė paskelbti Pietų Afrikos respublikai sankcijas, protestuodami prieš rasistinę vidaus politiką. Liuksemburgo ministeris pirmininkavo posėdžiui ir tarėsi su Pietų Afrikos Nacionalinio Kongreso atstovu, kuris prašė Europos valstybių paspausti P. Afrikos valdžią, nes ten įvyksias rasinis sproginimas.

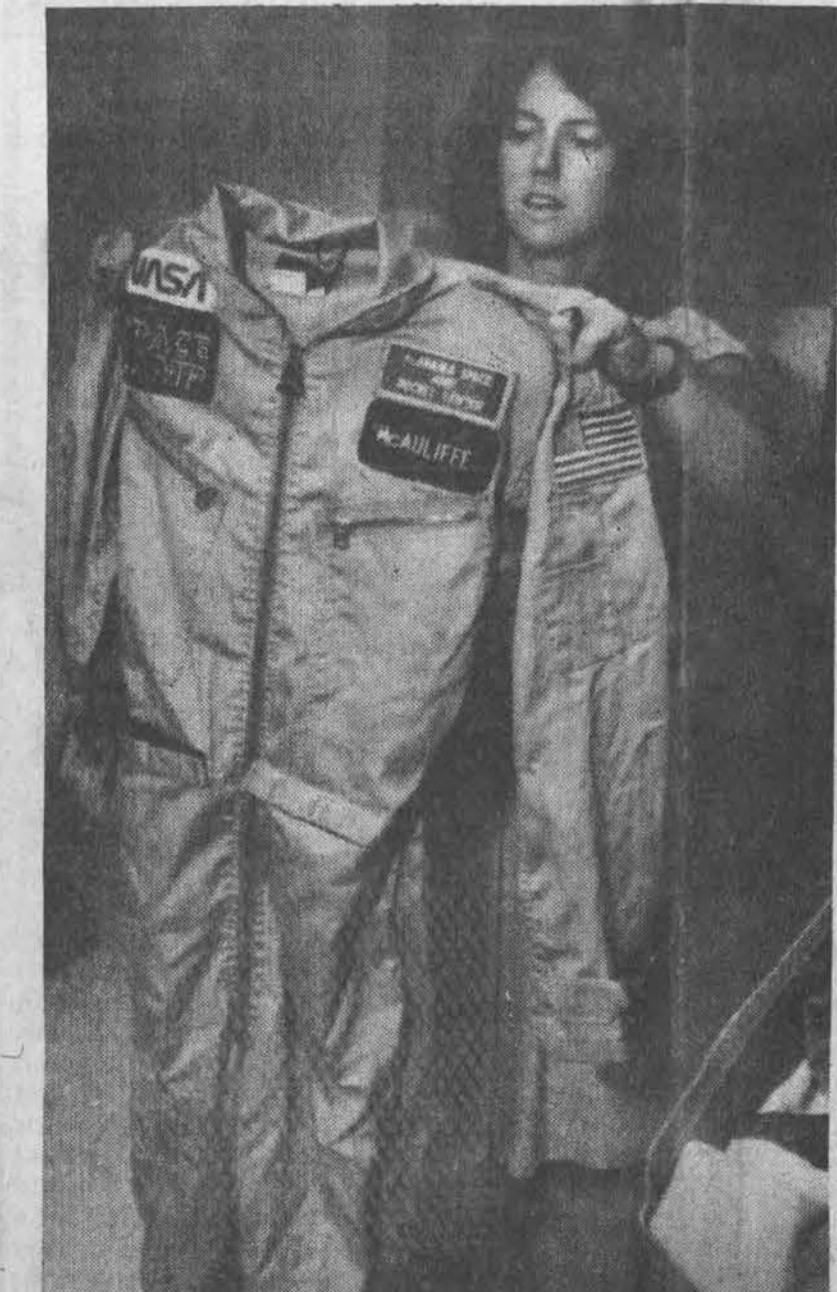
Europos šalių sankcijose numatoma neparduoti P. Afrikai naftos, ginklų ir įrengimų, kurie padėtų stiprinti aptardiją. Bus mažinami kultūriniai, moksliniai, sporto ryšiai, nebus bendradarbiaujama branduoliniuose klausimuose, bus atšaukti diplomatiniai atstovybių karniai ataše. Britanijos ministeris paaikšino konferencijoje, kad britų istoriniai ryšiai su P. Afrika neleidžia Britanijai tuoj pat įsijungti į sankcijų skelbimą. Britanija turinti šį klausimą giliau apsvaistyti. Britai bijo, kad spaudimas sumažins tarp baltųjų reformų šalininkų jėgas ir įstums baltuosius į gėtą.

Sankcijų paskelbimą Rinkos valstybių tarpe propagavo Prancūzija ir Olandija. Jos su P. Afrika veda menką prekybą, perka iš jos tik akmens anglį.

Varakų Vokietijoje aštuoni Žaliųjų partijos nariai, jų tarpe septyni parlamento nariai, Bonoje prisirakino Pietų Afrikos ambasadoje prie laiptų ir iškėlė pro langą šūkį „Boikotuokime rasizmą!“ P. Afrika pareiškė Bonos vyriausybei dėl to protestą.

Pietų Afrikos prezidentas Boothas pasmerkė užsienio sankcijas, pranašavo, kad jos neatneš pasikeitimų jo šalyje, nes tai diktavimas iš užsienio. Šalies ekonomika atlaikys tokį spaudimą ir greit visiems bus aišku, kad sankcijos — neprotingos, pasakė Boothas.

— Svarbiausias sovietų valdžios uždavinys šiuo metu yra sustabdyti Amerikos pradėtą „žvaigždžių karo“ iniciatyvą. Keturi JAV kongreso demokratų kreipėsi į federalinį teismą, reikalaudami sustabdyti gynybos departamentu numatytą šį penktadienį erdvės ginklo bandymą.

Christa McAuliffe, aukštesniosios mokyklos Concord, N.H. socialinių mokslų mokytoja jau gavo treningo uniformą ir NASA apmokymo centro dokumentus. Keturias savaites jai teks intensyviai ruoštis skridimui į erdvę. Skridimas įvyks sausio 22 d. Toje kelionėje skris ir jau buvusi erdvėje mokslininkė Judy Resnick bei keturi astronautai.

Prasidėjo naujųjų JAV nacių teismas

Seattle. — Washingtono valstijoje prasidėjo naujųjų nacių grupuotės teismas. Federalinė vyriausybė kaltina 23 „Ordino“ narius banknotų padirbinėjimu, plėšikavimu ir žmogžudystėmis. Svarbiausias kaltinimas — planavimas nuversti JAV vyriausybę. Teismas labai saugomas, nes dalis sumtų Ordino narių prisipažino kaltais ir padėjo bendradarbiauti su kaltintojais. Tarp nusikaltimų minimas šarvuoto automobilio apiplėšimas Kalifornijoje ir Denver, Colorado radio stoties tarnautojo Alan Berg nušovimas. Jis buvo žydas, kuris radio bangomis pasiepdavo naujuosius nacius.

„Ordino“ (Order) steigėjas buvo Robert Mathews iš Port land, Oregon. Jis skleidė idėją, kad reikia nuversti JAV vyriausybę, nes ji yra žydų valdoma. Visuose raštuose JAV vyriausybė būdavo vadinama „ZOG“ (Zionist Occupation Government). Ordino nariai, kurie turėjo ryšius su „Aryan Nations“, irgi vadinama naujųjų nacių grupe, veikiančia Hayden Lake, Idaho apylinkėse, buvo įsitikinę, kad antisemitizmas yra vienintelis teisingas krikščionybės kelias. Grupės vadovai, save pasiskelbę pastorais, vadindavo šį tikėjimą „Christian Identity“ arba „Identity Movement“. Jie skelbė, kad tikrieji krikščionys yra kilę iš Abelio, o visi žydai kilo iš Kaino. Jie, kaip šėtono palikuonys, turėtų būti išnaikinti. „New York Times“ rašo, kad „Ordinas“ palaikė ryšius ir su Ku Klux Klanu, kurio vienas įtakingas narys Louis Beam buvo ir „Aryan Nations“ narys.

Nacių grupės plėšikavimai ir pinigų padirbinėjimas buvo tik priemonė surinkti lėšų „Ordino“ veiklai išplėsti. Federaliniuose kaltinimuose teigiama, kad dalyviai rėmė savo filosofiją knyga „Turner Diaries“, kur rašoma apie fanatiškos grupės rasistinę revoliuciją, kurioms lėšas parpino valiutos padirbinėjimas ir ginkluoti plėšikavimai. Manoma, kad teismas teisės keturis mėnesius. Prokuroro liudininku numatomas ir grupės vadas Bruce C. Pierce, kuris perėmė šias pareigas iš susisąjūdyme su federaliniais valdininkais žuvusio Robert Mathiewso. Su valdžia bendradarbiaujančių iš visos grupės liko tik 11 kaltinamųjų. Jiems gresia nemažos bausmės.

Federalinis teisėjas Walter McGovern, rinkdamas jury, klausinėjo kandidatų apie jų ryšius su Ku Klux Klanu, apie priklausymą organizacijoms. Jis klausinėjo apie karinę tarnybą ir kitus klausimus. Teisėjas atsispašė jury kandidatų patalpinti juos į pakeičiamą patalpą, kad būtų atspalvis verčia ji paklausti ar kandidatų tarpe yra žydų. Viena moteris pakėlė ranką ir pasakė, kad ji bus bešališka, jei bus išrinkta į jury, nors kai kurie kaltinamieji ir turės naciškų sentimentų. Jury rinkimas tęsiamas toliau.

— Trys Tailandijos karininkų sukilimo vadai pabėgo į Singapūrą ir paprašė politinės globos, pareikšdami norą išvažiuoti į JAV. Vienas jų, plk. Manoon jau 1981 m. buvo įsivėlęs į bandymus pašalinti vyriausybę.

— Prancūzijoje po trijų geležinkelio nelaimių, kuriose žuvo 83 žmonės, iš pareigų pasitraukė valstybinės geležinkelio bendrovės viršininkas.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Prezidentas Reaganas, priimdamas Danijos premjerą Poul Schlueter, palietė lapkričio 19-20 numatytą susitikimą su sovietų vadu Gorbačiovu. Reaganas pasakė, kad pokalbis Ženevoje neužbaigs visų nesutarimų, tačiau galėtų būti pradžia geresnių santykių, pažangos išieties taškas. Kalbėdamas su studentų grupe prezidentas nurodė, kad jis pasakys Gorbačioviui, kad sovietų ginklavimasis ir ekspansiją Vakarai laiko tikra grėsme. Jis bandysias įtikinti Gorbačiovą, kad sovietų interesams būtų naudingiau siekti tikros taikos.

— Vatikanas paskelbė, kad nėra jokių susitarimų su užsienio spauda, kuri pradėjo spausdinti popiežiaus Jono Pauliaus „kolumnas“. Popiežiaus pareiškimai žodžiu ir raštu pradėti spausdinti daugely laikraščių, jų tarpe „Chicago Sun Times“.

— Prancūzijoje buvo atidėtas nacių karo nusikaltėlio Klaus Barbie teismas, kuris įvyksias ateinančių metų pavasarį. Kritikai tvirtina, kad valdžia siekia teismą atidėti iki balandžio mėn., nes kovo mėn. bus parlamento rinkimai. Prieš šios bijoma atidengti kai kurių prancūzų praeitį, jų bendradarbiavimą su vokiečių okupantais.

Anglijos pramonės miesto riaušės

Birminghamas. — Britų spauda daug rašo apie Birminghame prasidėjusias jaunų juodųjų riaušes, kuriose dalyvavo ir baltų jaunuolių. Kada į miestą atvyko naujas vidaus ministeris Douglas Hurd, tik prieš savaitę perėmęs pareigas, jį pasitiko akmenys, gazolino buteliai ir plytos. Birminghame juodųjų ir Azijos kilmės geltonųjų raijone nedarbas siekia 55 nuoš. Gete paplitęs narkotikų naudojimas. Kovos mieste kilo tarp juodųjų, atvykusių iš Karibų jūros kraštų ir daug turtingesnių indų ir pakistaniečių, kurių parduotuves juodieji ėmė plėšti ir jas deginti. Vietiniai gyventojai skundžiasi, kad juos persekioja policija, tačiau neramumai prasidėjo, kai juodieji puolė ugniagesius, atvykusius gesinti padegto pastato. Miesto meras pasakė, kad tai chuliganizmas, kilęs iš narkotikų. Kai kurie laikraščiai rašo, kad riaušės ir smurto veiksmai kilo iš televizijos, kuri kasdien rodo įvykius Pietų Afrikoje.

Pagrobė Salvadora prezidento dukterį

San Salvador. — Ginkluoti revoliucionieriai puolė Salvadora sostinėje prezidento Jose Napoleono Duarte dukters automobilį. Prezidento dukte Ines Guadalupe Duarte Duran, 34 metų, buvo pagrobta, o du jos sargybiniai nušauti. Pagrobta Duarte Duran studijavo universitete ir atvyko į paskaitas. Ji yra vyriausia iš šešių prezidento Duartes vaikų, vadovauja Salvadora komercinei radijo stocijai.

Salvadora policija ir kariuomenė uždarė visus iš sostinės vedančius kelius ir pradėjo ieškoti pagrobto prezidento dukters.

Cukraus perteklius ir subsidijos

Londonas. — Britų savaitraštis „The Economist“ rugpjūčio 10 d. vedamajame kritikuoja Europos Rinkos subsidijas cukrui. Vyriausybės moka savo ūkininkams po 20 centų už svarą cukraus, nors pasaulinėje rinkoje cukrus parduodamas po 4 centus svarui. Šitokią politiką laikraštis vadina idiotiška, kvaila, nepateisinama. Europiečiams mokesčių mokėtojams tokia linija kainuoja apie du bil. dol. kasmet. Tokia sistema reikia keisti, subsidijas užbaigti.

Straipsnyje nurodoma, kad jei Kinijos ir Indijos žmonės sunaudotų tiek cukraus, kaip anglai, cukraus gamybą reikėtų padvigubinti. Jau ir Vakaruose žmonės pradeda mažiau naudoti cukraus. Pradėta gaminti cukraus pakaitalus iš kukurūzų. Amerika sumažino cukraus importą iš 6 mil. tonų iki 3 mil. tonų. Tačiau ir Amerikoje cukraus augintojai gauna apie 18 centų už svarą, kada svaras rinkoje kainuoja 4 c.

Savo knygoje „Sweetness and Power“ prof. Sidney Mintz vadina cukraus pramonę pirmą kolonializmo šaką, kapitalizmo kurtinų akmeniu. Pirmosios cukraus plantacijos darbo jėgai algų nemokėjo, jie būdavo vergai. Cukrus buvo Britanijos, Afrikos ir Naujojo pasaulio biznio trikampio pagrindu. Britanija siųsdavo įrankius, papuošalus, tekstilę į Afriką, kur gaudavo vergų, kuriuos gabendavo į Karibų jūros apylinkes, o iš ten gabendavo cukrų į Britaniją. Nuo 1670 iki 1820 m. cukrus būdavo svarbiausia Britanijos importo preke, kurią vėliau pakeitė medvilnė.

Cukrus yra vienas svarbiausių žmogaus mitybos gaminių. Jis sudaro 10 nuoš. pasaulio maisto kalorijų. Kai šalys ima darytis turtingesnės, jos

ima naudoti daugiau cukraus. Kai tautos pasidaro jau visai turtingos, jos ima riboti cukraus naudojimą, pradeda daugiau rūpintis sveikata. Pasaulio mastu tik ryžiai, kviečiai ir kukurūzai yra svarbesnės mitybos dalys už cukrų, tačiau cukrus yra pelningas ir jo galima daugiau užauginti. Vienas akras žemės išaugina 8 milijonus kalorijų maisto. Tiek kalorijų pasiekti auginant kviečius, reikėtų jau nuo 9 iki 12 akrų, o panašiam jautienos kalorijų kiekiui reikia jau 135 akrų, rašo prof. Mintz.

Cukraus pramonė yra daugelio tropikų kraštų ekonominis pagrindas, rašo „Economist“. Nuo cukraus priklausos daugelio šalių ekonominis augimas ir politinis pastovumas. Todėl Europos Rinka su savo subsidijomis ūkininkams kenkia išsivystančių šalių ekonomikai ir pastovumui.

Paskutiniu metu pasaulyje atsirado naujų cukraus naudojimo galimybių. Britų medicinos žurnalas „Lancet“ neseniai pranešė apie Prancūzijoje surastą metodą žaizdoms gydyti. Žaizdos apiberiama paprastu cukrumi, kuris veikia greičiau ir geriau už antibiotikus, surado Paryžiaus ligoninės Bichat gydytojai, vadovaujami dr. J. L. Trouillet. Kodėl cukrus padeda nugalėti bakterijas, medicina dar nežino. Tuos pačius žaizdų gydymo metodus naudoja ir Melrose Parko Westlake Community ligoninės dr. Anthony Silveti, rašo rugsėjo 1 d. „Chicago Sun Times“. Dr. Silveti pabrėžė, jog žmonės senovėje naudodavo žaizdoms medų ar įvairias rūgštis. Jo naudojama cukraus rūšis jau žinoma medicinoje kaip „Silveti pudra“.

Pasaulyje smarkiai pabrangus naftos produktams, daugelyje kraštų, jų tarpe ir Amerikoje, buvo pradėtas gaminti alkoholis iš cukraus. Daugiausia šioje srityje pasiekė Brazilija. Jau 95 nuoš. Brazilijoje vietiniams reikalingas gaminamų automobilių motorai yra pritaikyti ethanolio naudojimui. Jis gaminamas iš Brazilijoje auginamų cukraus nendrių. Brazilijoje viso sunaudojamo gazolino 22 nuoš. sudaro etanolis. Tas gazolinas vadinamas gasoholiu. Brazilija šią idėją jau bando eksportuoti. Tuo atveju, nesportu pareikalavimas sumažėtų, o cukraus perteklius irgi surastų naujus vartotojus. Taip brazilai išspręstų savo milžiniškos cukraus pramonės problemas ir kartu galėtų eksportuoti savo naftos produktus. Brazilai, kaip rašyta, neseniai atrado gan didelius naftos telkinius jūros dugne prie savo pakrančių.

KALENDORIUS

Rugsėjo 12 d.: Valerijonas, Ensvida, Diemedis, Mantminė.

Rugsėjo 13 d.: Jonas Kriz., Vilfreda, Brimantas, Tolminė.

ORAS

Saulė teka 6:26, leidžiasi 7:07.

Saulėta, temperatūra dieną 75 l., naktį 55 l.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Aleksandras Pakalniškis, Jr.
3948 S. Artesian
Chicago, IL 60632

Apolonija Ziausienė
4 Bartlett St.
Amsterdam, NY 12010

LIETUVOS VYČIŲ 72-RAS VISUOTINIS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčiai 72-ą Visuotinį suvažiavimą surengė 1985 m. rugpjūčio 8-11 dienomis Yale universiteto patalpose New Havene, CT.

Atvykę sveikinomės su bičiuliais vyčiais įprastu „labas“ ir „labas rytas“; tai kartojosi ir kartojosi.

Vasaros šeimėtrą lankantys Yale universiteto studentai buvo malonūs ir draugiški ir stebėjo kokių kursų mes klausome. Reikia pripažinti, jog universiteto patalpos buvo tinkamos šeimui ir pilnai atitiko šūkiui — „Ateitis yra mūsų jaunime“.

Pirmosios šv. Mišios ir suvažiavimo atidarymas vyko Dwight salėje. Pagrindinis celebrantas buvo vyskupas Paulius A. Baltakis iš Brooklyn, NY, kurio sielvada — visi laisvajame pasaulyje gyvenantieji lietuviai. Asistavo kun. A. Contons iš Bostono, MA, Lietuvių R. katalikų kunigų vienybės pirmininkas, kun. Balčiūnas iš Putnamo, CT, ir kun. A. Jurgelaitis, OP, 103 kuopos narys ir Lietuvos Vyčių dvasios vadas.

Vyskupas Baltakis ragino lietuvius pasiruošti krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų sukakties minėjimui.

Sėkmingai praėjo susipažinimo vakarienė. Buvo pateiktas tradicinis lietuviškas maistas. Išklausėme daug lietuviškų sveikinimų. Ačiū 50-tajai Vyčių kuopai ir kun. Karaliui!

Pirmojo darbo sesijoje dalyvavo daugiau negu 200 žmonių. Jonas Cervokas kalbėjo tema „Nudažyk mane lietuviu“. Jis aiškino jog „geltona, žalia, raudona“ (Lietuvos vėliavos spalvos) reiškia „augima, laime, ir kančia“. Jonas baigė savo kalbą žodžiais „Nudažyk mus lietuviams, nudažyk mus gyvais“.

Diskusijų būrelis „Jaunimas atsikalbinėja“ prelegentai buvo Povilas Strolia, Rita Ševokas ir Suzana Gudcauskas. Buvo išryškinta jog Lietuva, nebūdama turtų bei medžiaginių gerovių kraštas, visgi paliks didelį lobyną dvasinių dovanų. Jaunimas turi būti padrasintas laikyti tradicijų ir paveldėti lietuvių vardą. Kiekviena kuopa turi stengtis į veiklą įtraukti jaunesnę generaciją. Reikėtų sudominti susirinkimus, nesitenkintį tik paprastą darbotvarkę; ruošti mini-seminarus metiniuose seimuose. Tik tokiu būdu jaunimas bus prie organizacijos pritrauktas.

Kultūrinėje vakaro programoje lietuvių ir anglų kalbomis pasirodė eilė talentingų asmenų. Nors oras buvo karštas, bet tai nesumažino domėjimosi programa, po kurios buvo vaišės — sūrio ir vyno.

Rugpjūčio 10 d., šeštadienį, prasidėjo jaunimo seimas ir dovanų įteikimai.

Seimo reikalų sutvarkymas, rezoliucijų priėmimas ir naujos valdybos bei komisijų pirmininkų rinkimai ženklinio seimo užbaigimą. Naują valdybą sudaro: pirmininkas Frank Petrasukas; 1-mas vicepirmininkas Algirdas Budrecas; 2-ra vicepirmininkė Marytė Lepera; 3-čia vicepirmininkė Elsie Kosmiskis; protokolų sekre-

torė Marytė Juzėnas; finansų sekretorė Helen Skudra; išdalininkė Theresa Trainis; patikėtiniai Frank Peterson ir Povilas Strolia; narė lietuvių reikalams Nancy Miro; narė kultūros reikalams Regina Kot; nariai ritualų reikalams Rita Pinkus ir Al Zakarka; ir narė visuomeniniams reikalams Ona Vargo.

Užbaigimo banketas vyko Commons rūmų salėje šeštadienį, rugpjūčio 10 dieną. Salė buvo perpildyta.

New Haveno burmistras Biagio DiLieto sveikino Lietuvos Vyčius, pridurdamas jog: „Aš vertinu sunkiai dirbančius žmones su dideliu patriotizmo jausmu“. Priimta proklamacija skelbianti Lietuvos laisvės pažeidimą.

Kun. Karalius, žiūrėdamas į minią, sušuko: „Mes čia randame visus lietuvius!“ Stipendijos buvo įteiktos studentams: Anthony Jankauskas (13 kuopa), Chas Rabowas (144 kuopa), Nancy Dallalis (27 kuopa), Lynn Marie Bowlinsky (26 kuopa) ir Anthony Peter Capello (50 kuopa).

Lietuvių draugo premija buvo įteikta arkivyskupui John F. Whealon iš Hartfordo, CT. Arkivyskupas savo rašte pažymėjo, kad lietuviai, vesdami žūbtinę kovą su ateistiniu komunizmu, rodo drąsą ir ištikimybę idealams.

Banketo metu buvo pagerbta ir į garbės narses pakelta 112-tos kuopos narė Estelle Rogers. Tai aukščiausias Lietuvos Vyčių laipsnis.

Mary York pranešė kad laisvės statulos atnaujinimo reikalams surinkta 575.00 dol. Sekmadienį, rugpjūčio 11 d., šv. Mišios buvo atnauštos šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Arkivyskupas Whealon suteikė 4-tą laipsnį užsitarnavusiems nariams. Tai buvo labai įspūdingos apeigos. Vyskupas Baltakis pamokslė pabrėžė reikala melsti už pašaukimus į dvasinį luomą.

Sudiev, iki ateinančių metų...

Marytė Leperienė

STIPENDIJŲ KOMITETAS

Stipendijų komiteto pirmininkas William Piacentini praneša, jog su praėjusių metų stipendininkais esama jau atsiskaityta. Su naujais mokslo metais prasideda ir naujas darbas — peržiūrėti naujų kandidatų prašymai.

Per ką tik užsibaigus Visuotinį suvažiavimą New Havene rugpjūčio 8-11-tą dienomis vyko ir loterija, kurios tikslas buvo sukaupti daugiau pinigų stipendijų fondui. Kainos kyla, todėl ir moksliui vis daugiau reikia pinigų. Kuo daugiau rėmsime šį stipendijų komitetą aukomis, tuo labiau galėsime sušelpiti jaunesnius vyčius siekti aukštesnįjį mokslą.

Komiteto nariai praėjusiais metais buvo: pirmininkas William Piacentini, sekretorė išdalininkė Clemencine Miller, Ray Vanagas, Al Jaritis, Anthony Mažeika, Rita Ševokas, Paul Binkis ir seselė Alverna Wells, OFM.

Vertė

Aleksandras Pakalniškis, Jr.

VIDURIO AMERIKOS APYGARDOS METINIS SUSIRINKIMAS

Pardavus Vyčių salę, reikia susirūpinti ir susirinkimams

patogia prieglauda. Nuspresta, kad apygardos susirinkimai bei posėdžiai bus rengiami apygardos sudėtyje esančių kuopų parapijų salėse.

Chicago Marquette Parko 112-ta kuopa sutiko globoti suvažiavimui aptarti susirinkimą, kuris įvyks rugsėjo 14 d., šeštadienį, šv. M.M. Gimimo parapijos salėje. Susirinkimo laikas paskirtas 3 val. p.p., idant visų kuopų narių galėtų jį atsiųsti savo atstovus.

Susirinkime bus pranešimai iš 72-ro Visuotinio suvažiavimo, kuris rugpjūčio mėn. vyko New Haven, CT. Bus pateikti ir apygardos valdybos narių bei kuopų pirmininkų pranešimai. Bus aptarta ateinančių metų apygardos veikla, būtent, metinės mirusiems nariams pagerbti šv. Mišios, rekolekcijų diena, ir kiti reikalai. Taip pat įvyks ir apygardos valdybos narių rinkimai 1985-86-tiems metams. Nominacijų komitetas yra pateikęs kandidatų sąrašą, bet žinoma bus galima pateikti pasiūlymus ir pačiam susirinkime.

Apygardos sudėtyje yra šios kuopos: 5-ta — Chicago, IL (šiaurinė dalis); 13-ta — Chicago, IL (jaunieji); 14-ta — Cicero, IL; 36-ta — Chicago, IL (Brighton Parkas); 38-ta — Kenosha, WI; 40-ta — East St. Louis, IL; 82-ra — Gary, IN; 112-ta — Chicago, IL (Marquette Parkas); 150-ta — Kansas City, KS, ir Chicago, IL, senjorai ir jaunučiai.

B. URBANAVIČIŲ PRISIMENANT

Laiko srovei negailestingai į amžinybės gelmes nešant vis naujas aukas, kai kurie išėjusieji vis dėlto ilgai lieka nepamirštami. Vienas iš nepamirštamųjų yra Boleslovas Urbanavičius, mus palikęs prieš 25-rius metus, taigi laikais, kada iš naujųjų ateivių tik retas temirdavo. Nepaisant, kad buvo bebaigias 87-tuosius metus, jo mirtis 1960 m. rugsėjo 30 buvo netikėta, nes, širdžiai sutrikus, užgeso tik kelerai valandų tesirgęs. Jo giminės, draugai ir šimtai Detroito lietuvių, judrų, greitą Balį laikė tikriausiu kandidatu į šimtmečius.

Boleslovas (Balys) Urbanavičius buvo gimęs 1873 m. lapkričio 25 d. Linskio km., Užpalių vls., Utenos aps., bet tikrąja tėviške laikė Laukėnų II km., Panemunėlio vls., Rokiškio aps., kur jį tėvai, į naują ūkį keldamiesi, vos trejų metų sulaukęs, atsivežė ir čia užaugino. Rokiškį baigęs pradinę m-lą, o Panevėžy Realinę gimnaziją, 1896 m. savanoriškai išvyko į Petrapilį, gavo tarnybą Rusijos teisingumo ministerijoje ir universitete kurį laiką studijavo bene teise. Ilgainiui ten buvo gero kaimo pralobės — įsigijęs namų, kėpyklą ir kitokio turto. Bolševikų revoliucijos metu daug padėjęs badaujantiems Petrogrado lietuviams, ypač rokiškėnams, iki visus turtus praradęs pats turėjo iš miesto bėgti. Į Lietuvą grįžo 1919 m. pradžioje, o nuo rudens Lietuvos respublikos vyriausybės paskirtas Utenos notaru. Už keleto metų notaro darbui perkeltas į Rokiškį. Būdamas darbuotis ir nepaprastų komercinių gabumų, nepriklausomai tėvynę vėl praturtėjo. Raudonajai armijai 1940 m. birželį Lietuvą okupavus, nuo tų metų rugsėjo 1 Balys buvo paleistas iš tarnybos, o nerukus prarado ir visas savo nuosavybes. Tik laimingai atveju tremimo į Sibirą išvengęs, 1944 m. su šeima atsirado Austrijos

Lietuvos Vyčių 72-ji seima pradedant invokaciją kalba kun. A. Jurgelaitis, OP. Iš k.: Nancy Miro, Eleanor Sluzas, Loretta Stukienė, Elsie Kosmiskis, Adele Dazickas, Theresa Trainis ir Helen Skudra.

Po susirinkimo (šeimininkė) 112-ta kuopa ruošia užkandžius. Svarbu šiame susirinkime, kad dalyvautų visos kuopos, nes šiame susirinkime bus pasirodys visi ateinančių metų veiklai.

Daugiau detalių ar informacijų galima gauti kreipiantis į apygardos sekretorę Mary Juzėnas, telef. 312-425-6014. „Užsieniečiams“ pateikiame parapijos salės adresą: 6820 So. Washtenaw Avenue. Iki pasimatymo!

Vertė

Aleksandras Pakalniškis, Jr.

CHICAGOS 112-TA KUOPA PRADEDA DARBĄ

Rugsėjo 8 d., 1:15 v.p.p. įvyko metinė Šiluvos procesija Marquette Parke. Nariai buvo

prašomi rinktis Maria aukštesniosios mokyklos mašinų statymo aikštėje. Svarbu buvo mums parodyti solidarumą parapijai, o dar svarbiau tai, jog ši procesija yra vienintelė tokio pobūdžio mūsų rajone. Kaip lietuviai, ir atsižvelgdami į Šiluvos procesijos trukdymus Lietuvoje turėjome pajusti šios procesijos gausumo svarbą. Dvasiniai jungėms su minties draugais bei giminėmis Lietuvoje.

Rugsėjo 14 d., 3-čią valandą po pietų vyks apygardos susirinkimas.

Rugsėjo 17 d. 8-tą valandą vakare įvyks pirmasis po vasaros atostogų kuopos susirinkimas. Bus renkama nauja kuopos valdyba ir pranešimai iš Visuotinio suvažiavimo New Havene.

RUDENS KONCERTAS — BALIUS

Dievo Apvaizdos parapijos Taryba pradeda naujus darbo metus tradiciniu rudens balium — koncertu, kuris įvyks šių metų rugsėjo 21 d. 7 val. vak. parapijos salėje. Meninę dalį atliks jaunimo dainos — muzikos vienetas iš Clevelando „Uzdainuokim“, vadovaujamas Algirdo Bielskaus. Tai yra jau eilę metų dainuojančių jaunuolių grupė, kuri iki 1983 m. vasaros vadinosi „Budėk“ ir priklausė Clevelando „Pilenų“ skautų tautui, o dabar veikia atskirai. Šis vienetas, palydimas kelių instrumentalistų, atliks lietuvių kompozitorių bei tarptautines lengvesnio žanro, linksmas ir nuotaikingas dainas. Po koncerto bus skani, lietuviško skonio, Stasės Matveikienės paruošta karšta vakarienė. Bus ir daug skanių kepsnių, kuriuos paruos mūsų talkininkės. Šokiams gros visų žinomas ir mėgstamas Rimo Kaspučio orkestras. Kviečiame visus, iš arti ir toli, parapičius ir draugus, kaimynus iš Kanados ir bičiulius iš arti ir toli, dalyvauti mūsų tarpe. Bilietų kaina 15 dol. asmeniui, jaunimui — 8 dol. Stalų rezervuoti galima pas Afonsą Jušką, tel. 264-7735.

Parapijos Taryba

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

Alfonsas Nakas

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$55.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūrą. Neesaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisunčiamos gavus prašymą.

CT. Po susirinkimo įvyks ir vaišės.

Spalio 1 d., planuojamas apygardos maldos vakaras. Detalės bus paruoštos rugsėjo mėnesio apygardos susirinkime.

Spalio 15 d., 8-tą val. vak. įvyks 112-tos kuopos susirinkimas.

Vertė

Aleksandras Pakalniškis, Jr.

DR. VIJAY BAJAJ

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIA
(aukliai nuimami ofis).
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val. pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatliepia, skambinti 374-8004
Pirma ligoninė pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm., ir ketv. 1-7;
antr., ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

SPECIALYBĖ VIDAUS IR
KRAUJŲ LIGOS
Nechirurginis išsiplečiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. LINAS A. SIDORYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIA
2636 W. 71st Street
Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. IRENA KURAS

KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisą perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalbą lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ POSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street

Bus gera ir vytautinė kerėpla

„Laisvosios Lietuvos“ rugpjūčio 22 d. nr. nežinomas autorius, pasivadinęs Miškų Broliu, puola lituanistinės katedros steigėjų (PLB valdybą ir fondą) už tai, kad jų paruoštame lankstinukyje esąs „išniekintas“ Lietuvos valstybės ženklas — Vytis. Tie „ponai profesorai, visuomenininkai veikėjai ir net mokslininkai nežino, koks yra mūsų Valstybės herbas — Vytis, ir jį žaloja ir karikatūrina ir tartum pajuokai pastato žemiau už bet kokią laukinę Afrikos tautelę“. Ir dėl tokio „nesugebėjimo ir nemokėškumo“, sako Miškų Brolis, „negali būti jokio atsiprašymo ar pasiaiškinimo“.

Kodėl ne? Ogi todėl, kad tai, kas parodyta katedros vajuose leidinyje, „nėra Valstybės ženklas Vytis, bet malkoms pjauti ožys, persmeigtas ledams laužyti virbalu, prie kurio rankenos prikljuotas lietsargis“. Visą tą derinį autorius trumpai pakrikštija „kerėpla“.

Vaidžiai pasakytai! Tačiau... skaitant šitas Miškų Brolio mintis, mums į samonę pradėjo smeltis lyg kažkoks prisiminimas iš kadaise lankytų Lietuvos istorijos pamokų. Ar nebūsim šitos „kerėplos“ jau matę kažkur anksčiau? (Ir nekalbam čia apie kitus panašiai paženklintus LB bei Jaunimo sąjungos spausdinius ar apie prie automobilų klijuojamus lipinėlius.)

Žinių ieškodami atsiverčiam Lietuvių enciklopedijos straipsnį „Vytis“, kur iš pat pradžių ir skaitom, jog Vyčio „figūra lietuvių tautoje buvo populiari nuo neatmenamų laikų“. Pirmieji jos išlikę liudininkai — sidabriniai pinigai, nukaldinti Kęstučio ir kiek vėliau Vytauto laikais. Ir tada staiga prisimenam, ką buvom girdeję jau mokyklos suvome. To prisiminimo vedami skubam prie kito L.E. straipsnio — „Vytauto pinigai“. Iš tikrųjų, ten 398 psl. iliustracijoje randam atvaizduotas Vytauto Didžiojo kaldintas lietuviškas monetas. Akis sustoja prie pirmos eilutės antrosios (iš k.) monetos, bet ypač — prie trečios eilutės antrosios. Ir kagi matom? Nagi didelį panašumą kaip tik į tą Lituanistikos katedros leidinio „kerėplą“. Štai kur buvom regėję tą „keistą“ Vytį — Vytauto muštintuose piniguose... Skirtumas tik toks,

kad didžiojo kunigaikščio sidabrinuose Vyčio atvaizdas gana nelygus, lyg drebančios rankos iškaltas, o minėtame leidinyje — simetriškesnis, tvirtesnis, grakštesnis. Bet Vyčio figūra — iš esmės ta pati.

Dar ryškesnė iliustracija — istoriko bei numizmatiko Jono K. Kario knygos „Senovės lietuvių pinigai“ (Bridgeport, 1959) 163 psl. Išižiūrėję į antros eilutės pirmąjį Raitelį, aiškiai regime, iš kur Miškų Brolis koneveikiamos „kerėplos“ projektuotojas sėmėsi inspiracijos! Beje, tai Vytauto D. apie 1395-96 m. Vilniuje išleisti vad. smulkieji grašiai, kurių ankstyvesnėse laidose Raitelis joja dešinėn, o vėlesnėse — kairėn (kas nuo 15 a. ir tapo taisykle).

Žinia, nei anie didžiųjų kunigaikščių laikų pinigai bei antspaudai, nei ta modernioji „kerėpla“ nevaizduoja tokio Vyčio, kokią priėmė bei įstatymais įtvirtino 1918 m. prisikėlus lietuvi. Neatitinka jis ir mokslinei heraldikos dėsniui. Tačiau koks pagrindas reikalauti, kad visur būtų vaizduojamas tik heraldiškai korektiškas Vytis? Juk katedros lankstinuko atveju turime ne valstybinį dokumentą, o eilinį reklaminių lapelių. Ar būtinai jame vartoti autentiškąjį Valstybės herbą? Čia verta prisiminti toje pačioje J. K. Kario knygoje (235 psl.) iškelta skirtumą tarp oficialios heraldikos ir istoriškai — tautinės ornamentikos, kuri, nebūdama saistoma griežtų taisyklių, keičiasi pagal laiko skonį ir leidžia pasireikšti laisvai menininko vaizduotei. Vienu metu labiau madinga vienokia stilizacija, kitu — kitokia, tačiau kiekvieno atveju reikalas sukasi ne apie oficialų Vytį, o apie grynai ornamentiniu tikslu sukurta jo simbolį arba sugestiją. Toks jau mūsų amžiaus menas, kad daug kam sugestvyi kaip tik tokia beveik abstrakti, grafiškai taupi „kerėpla“. Sutinkame, tai skonio dalykas, bet... tik skonio, o ne „nesugebėjimo“, „nemokėškumo“ ar net „tautinės nuodėmės“.

Taigi, nors Miškų Brolis ir grūmoja, kad čia „negali būti jokio pasiaiškinimo“, mes už PLB vadovybę imsime ir pasiaiškinsim šitaip: kas tinka Vytauto Didžiojo pinigams, tinka ir Lituanistikos katedros vajiniam lankstinukui.

Kultūra — politinis ginklas

Kai kas iš mūsų tautiečių labai griežtai skiria politiką nuo kultūros ir suka galvą dėl klausimo, katrai sričiai duoti pirmenybę.

Mes tačiau galvos dėl šito klausimo taip smarkiai nesukam, nes nevisai priimame jo prielaidą. Teisybė, abstrakčiai žiūrint, politika ir kultūra nėra tas pats. Betgi būna atveju, kad ryšiai tarp jų pasidaro nepaprastai glaudūs. Tuomet politikos ir kultūros skyrimas didele dalimi tampa praktiškai nebereikšmingas.

Vienas toks atvejis — totalistinėse santvarkose, kur diktatoriškai valdanti vienintelė partija siekia užgožti visą šalies politiką. Tokiomis sąlygomis esant, opozicija režimui dažnai kyla kaip tik kultūrinės kūrybos (bei jos vartojimo) formomis, kurios per tai ir įgyja politinės apraiškos niuansų.

Kitas atvejis — politinė emigracijos, vadinasi, tokioj kairių mūsų. Mūsų politinių išievių, pastangos juk nukreiptos į Lietuvos vardo garbinimą, į kovojančiosios tautos laisvės bylos ryškinimą. Mes siekiame, kad Lietuva ir lietuvių tauta būtų pasaulio akys matomos. O kad jos bū-

tų matomos, reikia jų vardu ką nors parodyti. Mokslas, literatūra, dailė, muzika — atseit, kultūra — ir yra tai, ką lietuvių vardu galime pasauliui parodyti, kad toji lietuvių tauta jam būtų matoma.

Žodžiu, politinės išievių — tokios kaip mūsų — sąlygomis kiekvienas reikšmingas kultūrinis laimėjimas turi ir politinę vertę. Jis ją turi, nes kalba už lietuvių tautos teisę egzistuoti, būti respectuojamai, būti laisvai. Pastovus centrinėje vietoje įkurtas lietuvių meno muziejus, amerikiečių radijui įsiūlyta lietuviška pokštelė, miesto filharmonijos surengtas lietuvių kompozitorių koncertas, gero vardo universitete įsteigta lituanistikos katedra, profesinės amerikiečių leidyklos išleisti lietuvių rašytojų kūrinių vertimai, — visa tai mums praskins kelius ten, kur net ir politikieriams sunku prieiti. Tautos ar bendruomenės kultūrinis veržlumas visuomet yra stiprus argumentas ir jos politiniams siekiams paremti. Tik gaila, kad daugelis mūsų žmonių to vis dar nesupranta.

M. Dr.

PABALTIEČIŲ TRIBUNOLUI ARTĖJANT

Baltai ir skandinavų spauda (1)

Šių metų liepos gale pabaltiečiai Skandinavijoje organizavo du įvykius, kurie Helsinkio konferencijos išvakarėse turėjo pasauliui (o ypač skandinavams) priminti Estijos, Latvijos ir Lietuvos padėtį. Pirmasis renginys buvo Baltic Tribunal Kopenhagoje liepos 25-26 d. Antrasis — kelionė laivu Baltijos jūra su demonstracijomis Stokholme ir Helsinky. Šioj rašinių serijoje norėtume pažūrėti, koki atgarsį šie įvykiai rado skandinavų spaudoje.

Kadangi teko būti Kopenhagoje daugiau kaip savaitę įvykių metu, buvo lengva sekėti danų spauda. Galime manyti, kad perduodame gana pilną ir tikslų didžiosios danų spaudos reakcijos vaizdą. Bandysime analizuoti ir sovietinę reakciją. Sekėme tris pagrindinius danų dienraščius: Kopenhagoje leidžiamus „Berlingske Tidende“, ir „Politiken“, taip pat ir Jutlandijos pusiasalio „Jylland Posten“ (jis platinamas visoj Danijoje). Būtu būvę įdomu sekti ir provincijos spaudą, tačiau tai nebuvo įmanoma ne vien tik dėl laikraščių gausos, bet ir dėl to, kad mažesnieji laikraščiai Kopenhagoje sunkiau gaunami. Trys minėti dienraščiai yra Danijos analogija „The New York Times“, „Washington Post“ ir „Chicago Tribune“ — juos skaito politikai, biznierių ir kiti politika bei ekonomija besidomintys danai. Didelį tiražą turi „tabloid“ tipo dienraščiai „BT“ ir „Ekstra-Bladet“ (šiuos gal būtų galima palyginti su „Chicago Sun-Times“ ir „New York Post“), kurie daugiau užsiima skandalais ir sportu — būtu būvę įdomu sekti jų reakcijas į Baltų tribunolą ir plaukimą laivu, tačiau radome, kad nusipirktuose numeruose žinių nebuvo, todėl

neatrodė verta juos toliau sekti. Aišku, šiuose laikraščiuose patekusios nuotraukos ir žinutės pasiektų labai plačius visuomenės sluoksnius. Pavyzdžiui, „Ekstra-Bladet“ yra tiražu pats didžiausias Danijos dienraštis (panašiai kaip Vokietijos „Das Bild“). Nepirkom Danijos komunistų partijos (Maskvai jūra su demonstracijomis „Land og Folk“, nes jis krašte mažai skaitomas ir turi įtakos tik saviesiems — iš kitos spaudos reakcijos atrodo, kad „Land og Folk“ daugiausia vertėsi Tass komunikatų perspausdinimu ir ko nors originaliesnio nebandė sugalvoti.

Projektą pradėjome su mintimi, kad laikraščius skaitydami sužinosime, kiek skandinavų žurnalistai pagauna mums rūpimus reikalus. Naiviau išsireiškus, ar jie moka tiksliai pakartoti, kas jiems sakoma? Skaitytojas nenustebts atradęs, kad laisvoties Sakdinavijos spauda padarė kur kas daugiau. Žurnalistas ne tik kartojė, ką pasakojo pabėgėliai iš Pabaltijo kraštų, bet taip pat darė išvadas apie pačios Skandinavijos interesus. Kai kurie jų samprotavimai ne tik įdomūs, bet taip pat duoda galimas kryptis pabaltiečių tolimesnei veiklai Skandinavijoje.

Pradėjome, norėdami pažūrėti, kokios temos skandinavų žurnalistų akį pagavo — tokių įvykių rengėjams tai būtų svarbu žinoti, svarstant tolimesnės veiklos taktiką. Greitai atradome, kad susiduriame ir su sovietine kontrainformacija, todėl taigai svarstysime jos metodus ir efektyvumą. Šiuo atveju sovietinė propaganda prisidėjo prie pabaltiečių ruošų įvykių išgarsinimo, tačiau ateity reikia tikėtis, kad ji bus rafinuotesnė ir jos vykdytojai nesusipainios savo batų raišk-

čiuose kaip šį kartą. Iš kitos pusės, ir sovietinę propagandą saisto sovietų sistemos vidiniai prieštaravimai. Tai taip pat turėtų panaudoti Pabaltijo kraštų laisvinimo darbe.

Šiuose rašiniuose taigi nevesime skaitytojo į Hotel Scandinavia salės klausytis tribunolo liudininkų ir nelipsime į laivą žvelgti iš tolo į Lietuvos pakrantę. Kartu su skaitytoju vartysime Skandinavijos dienraščius ir žvelgsime, kaip skandinavai žurnalistai reagavo į pabaltiečių ruošus įvykius.

Baltų tribunolas Kopenhagoje sutinkamas

Tribunolo pirmąją dieną, VII.25, „Berlingske Tidende“ įdėda žinią „Baltiškias žodžių karas Kopenhagoje“. Straipsnis įvedamas taip: „Šiandien Kopenhagoje prasi-deda konferencija, kurią suruošė egzilų organizacija — Baltų pasaulinė taryba. Tuo pačiu metu yra atvykusi septynių asmenų delegacija iš Sovietų Sąjungos su kiek kita nuomone apie šį reikalą“. Toliau pranešama, kad konferencija svarstys sąlygas Estijoj, Latvijoj ir Lietuvoj. Baltų pasaulinė taryba kaltina Sovietų Sąjungą neteisėta jų kraštų okupacija ir yra pakvietusi daug liudininkų (reporteris Michael Kuttner žodį deda į kabutes), kurie paremsią kaltinimus. Ši informacija apie tribunolą užima tik šeštądalį visos žinutės — likusi dalis sukasi apie septynių kultūrininkų iš sovietinių Pabaltijo respublikų vizitą. Grupės vadovas yra žurnalistas ir rašytojas Genrik Borovik. Jis pripažįsta, kad yra ryšys tarp egzilų konferencijos ir septyneto vizito. Konferencija, jis teigia, yra CIA vairuojama, o šią JAV žinią jis sulygina su panašiom istaigom nacių Votijoje. Danų žurnalistų užklaustas apie Hitlerio ir Stalino neagresijos paktą 1939 m. (kuris davė kelią Pabaltijo kraštų okupacijai), Borovik paaiškina, kad „tai buvo mūsų krašto (t.y. Sovietų Sąjungos) išlikimo reikalas. Nebuvo jokio kito kelio“. Bent originalumo, interpretuojant istoriją ir aiškinant dabartinę Pabaltijo padėtį, šiai delegacijai netrūks ir toliau.

„Baltų kultūra žydi“

Tos pačios dienos, VII.25, „Politiken“ dienraščio antrojoj

daly yra šešių skilčių straipsnis, pavadintas „Baltų kultūra žydi“. Jį rašo reporteris Ole Lindboe, pradėdamas sakiniu, kad kiekvienas mokinukas žinąs, jog Danijos vėliava (Dannebrog) nukritusi iš dangaus Latvijos ir atnešusi danams mūšio laimėjimą. Sakinys nelaimingas, nes tos tradicinės legendos vieta yra Estija, ne Latvija (kaip po to keli skaitytojai „Politiken“ laišku skyriuje primins). Dabar Latvija kartu su Estija ir Lietuva yra užmiršti kraštai, normaliom danų akim žiūrint. Tačiau šiom dienom jie vėl regėjimo akiratyje, nes Danija lanko šių kraštų delegaciją. Spaustuvės direktorius Erik Vagn Jensen kaip tik aną dieną grįžęs iš kelionės į Estiją. Jensen 1978 m. išspausdinęs knygą apie tris Pabaltijo kraštus didžiosios Sovietų Sąjungos pakraštys.

Mūsų žinios apie tuos tris kraštus yra labai kuklios, rašo reporteris, o šiom dienom egzilai baltai atveža patrankas Danijon, kad kovotų už neįmanomą tikslą: nepriklausomybę Estijai, Latvijai ir Lietuvai! Tačiau jų tautinė kultūra dabar labiau gyva, negu bet kada. Aišku, industrializacijai reikalinga technologija ir tuo pačiu rusų kalba, kurios mokomasi nuo pirmo skyriaus, ir kraštai rusifikuojami ypač stipriai. Bet tautinė kultūra klesti ir religinė srity. Latvija bažnyčiomis knibžda. Estijos sostinė Talinne (vardas reiškias „danų miestas“) ir provincijos bažnyčios gerai užlaikytos ir naudojamos. Dauguma estų žiūri suomių televiziją ir daugiau žino apie Daniją, negu mes apie juos. Daug estų norėtų keliauti (tarp kitų vietų ir į Skandinaviją), bet didžiųjų pasaulio galybių žaidimas užšaldė visą keliavimą iki minimumo. Pabaltijo kraštai turi savo egzilus ir šie sudaro gana marga būrį. Pavyzdžiui, Jensen yra sutikęs tokių būrį vienam Amerikos mieste. Kai jis jų paklausė, ar jie dar prisimena savo krašto liūdų dainų, jie atsistojo ir sudainavo „Hors Wessel Lied“. Jų tarpe yra ir fašistų, ir demokratų. Yra ir tokių, kurie tebėra nostalgikai įsikabinę į mintį apie visai nepriklausomą kraštą, visai išlaisvintą nuo sovietų.

Tačiau esą ir tokių, kurie dažnai atvyksta apsilankyti tėvyneje — štai, kai jis plaukęs laivu su 1400 keleivių, tai kuone pusė buvę egzilai, važiuojantys namo

Liudininkas Bronius Venclova Kopenhagoje.

Nuotr. S. Girnias

pamatyti giminių. Estijoj egzilai gerbiami. Pavyzdžiui, viena iš didžiausių Estijos poetų Marie Under, ne taip seniai mirusi Švedijoj, yra labai mėgstama Estijoj ir jos rinkiniai daug kartų spausdinti. Latvijos dabartinė vėliava esanti raudona su privalomais socialistiniais darbo įrankiais ir mėlynu kaspiniu apacioje. Raudona ir balta vėliava, kuri kadaise ten nusileido ir tapo besisėsiančios kovos ir laimėjimo simboliu, dabar tėra žinoma tik istorijos knygose. „Bet kaip tik tos simbolikos nei Estija, nei Latvija ar Lietuva nenori atsisakyti“, — taip baigiasi straipsnis.

„Politiken“ straipsnis yra rafinuotas ėjimas prieš Baltų tribunolą. Jo tonas: geros valios žmonės nori daugiau sužinoti apie Pabaltijo kraštus, ir informaciją turėtų semtis iš kitų geros valios žmonių, būtent tų septynių kultūrininkų iš sovietinių respublikų, o ne iš egzilų, kurie „Hors Wessel Lied“ dainuoja. Straipsnis iliustruotas besisypsiančio Erik Vagn Jensen nuotrauka ir žemėlapiu, kuriame Pabaltijo kraštai pažymėti kaip „randstaterne“ (kraštinės valstybės — Baltijos jūros ar Sovietų Sąjungos pakraštys?).

Čia irgi subtilus ėjimas — iš straipsnio ir žemėlapių skaitytojas nesužinos, kad Danija Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą nepripažįsta „de jure“. Nepaminėta, ar Jensen yra vienas iš tos septynių delegacijos globejų. Būtu naivu galvoti, kad straipsnio pasirodymas VII.25 yra tik atsitiktinumas. Kadangi tolimesniuose Ole Lindboe straipsniuose nebebus matyti išankstinio nusistatymo prieš Pabaltijo kraštų nepriklausomybę, reikia manyti, kad čia jis kartojė informacijas, gautas iš kur nors kitur, iš Baltų tribunolą diskredituoti norinčių šaltinių.

A.A.L.

ATEITININKŲ DVASIA NEPALŪŽO

Atsiminimai iš moksleivių veiklos draudimo laikų

ANTANAS MASIONIS

20

Kaip atsigrįžau veidu į bažnyčios frontą jos palaukti, taip ir stovėjau nugara ir gatvę, jos laukdamas. Vos tik ji prie manęs priėjo, nepasikeitus dar nė vienu žodžiu, pajutau kažkieno ranką ant savo peties. Atsigrįžtu atgal — soti man už nugaros slaptosios policijos seklys, kurį jau taip dažnai būdavome matę sukinėjantis aplink At-kų namus, kad net ir pavarde jo buvome sužinoję. Jis išsiskyrė iš kitų viena žyme, savo rusvais plaukais. Užtat mums būdavo daug lengviau jį išskirti iš kitų seklių.

Taip, tai buvo tas pats seklys, kurį buvau matęs tik iš toliau, o dabar stovėjau prieš jį akis į akį. Jis man tuoj parodė savo policijos ženklą ir paklausė, ar ša Antanas Masionis. „Taip“, — atsakiau jam, — „bet koks čia reikalas atsirado trukdyti mane gatvėje?“ Jis man atsakė, kad tą reikalą išsiaiškinsime policijoje, nes aš dabar esąs areštuotas ir turiu eiti su juo į Miškų 13-jį. Ten jis mane ir nusiavedė.

Tik ten man ir buvo paaiškinta, kodėl buvau suimtas. Pasirodė, kad policijos seklių buvo susekta, kad aš tuoj po teismo neišvažiuavau namo, bet pasilikau Kaune. Dabar jie man grasiu, kad jie gali mane vežti namo vėl tokiu pat etapu, bet šį kartą gali pasigailėti ir leisti man vienam laisvai grįžti, jei aš pasigadėsiu rytojau dieną išvažiuoti atgal pirmu autobusu, einančiu į Leipalingį. Žinoma, pasižadėjau ir tuoj buvau iš policijos paleistas.

Pagaliau grįžti į Kauną

Kariuomenės teismas, rodos, nebuvo nustatęs, kada mes, nuteistieji, turėsime atlikti bausmę, nes dar buvo galima paduoti kasacijos skundą Vyriausiam tribunolui. Tad, grįžęs dabar jau be jokio palydovo, apie tą teismo sprendimą visai nesirūpiu. Galvojau, kaip bus, taip bus. Pinigais išsipirkti negalėjau, nes jų neturėjau, tad buvau vis tiek nusprendęs atsidėti, kai ateis tas laikas. Užtat, nieko nelaukdamas, vėl įsijungiau į korepetavimo darbą. Nesirūpinau niekuo kitu, net ir savo studijomis, nes tuoj atėjo ir vasaros atostogos, ir visos studijos, ir visos organizacinis darbas buvo vistik sustojęs.

Tačiau, atėjus rugpjūčio mėnesiui, parūpo man jau ir savo studijos. Sužinojęs iš kitų tremtinių, kad Karo komendantas, kai jam kas parašo prašymą, leidžia egzaminus laikyti, o jei kas paduoda malonės prašymą, leidžia ir visai sugrįžti į Kauną. Galvojau, galvojau ir nusprendžiau laikytis nuoseklumo: buvau nusprendęs nepraišyti jokios malonės nuimti man Kariuomenės teismo uždėtą bausmę, tad nepraišysiu malonės ir čia. Tačiau prašymą Kauno miesto komendantui vis dėlto parašiau. Tik ne malonės, visai nepasigadėdamas daugiau nesijungti į jokią veiklą, dėl kurios buvau ištemtas. Parašiau tik vieną sakinį: „Prašu pona Komendantą leisti man grįžti į Kauną tęsti toliau savo studijų“. Parašiau tą prašymą rugpjūčio pradžioje ir tuoj pat išsiunčiau. Laukiu atsakymo vieną savaitę, laukiau kitą — nieko. Jau buvau nustojęs vilties, bet štai ateina viena dieną į pamoką mano „mokinys“, Leipalingio policijos nuovados viršininkas Piontkas, nešinas kažkokiu lapeliu. „Čia“, sako, „tau leidimas grįžti į Kauną. Gerai, kad man palengvėjęs pareiga ir atsakomybė tave daboti, bet blogai, kad nustojame savo korepetitoriaus“.

Kadangi gau beveik tik viena savaitė buvo likusi iki mokslo metų pradžios universitete, nieko nelaukdamas, tuoj pat grįžau į Kauną. Čia vėl perėjau dar Adolfo Damašio vasario mėn. viduryje man perduotas pareigas — vėl pradėjau vadovauti moksleivių ateitininkų sąjungai, nes, prašydamas Kauno miesto komendantą pulkininką leit. Praną Saladžių leisti man sugrįžti į Kauną, nieko nebuvau jam žadėjęs, o jis, mane leisdamas sugrįžti atgal, man irgi jokių sąlygų nestatė.

Po tremties jau į tikrą kalėjimą

Krikvieneriais naujais mokslo metais buvo renkama nauja Moksleivių ateitininkų centro valdyba. 1931-1932 mokslo metais mano talkininkais buvo šie c. v-bos nariai: Silvestras Balčiūnas, Juozas Dėdinas, Regina Ramauskaitė, Stasė Ramauskaitė, Jonas Senauskas, Apolonija Sereikytė ir Romualdas Zolubas. Prieš tai pirmaisiais moksleivių veiklos draudimo metais c. v-ba susidėję iš 11 narių, o dabar dėliai didesnio lankstumo buvo pasitenkinta 8 nariais. Trys nariai, Silvestras Balčiūnas, Regina Ramauskaitė ir aš pats, buvome iš senosios valdybos. Nors šį valdyba skatėsi nauja, bet ir iš senosios valdybos pasilikę nariai ir naujieji buvo jau prityrę slaptojo veikimo pionieriai. Moksleivių ateitininkų c. valdyboje slaptojo veikimo rutina jau buvo nusistovėjusi, tad didesnių sunkumų negu buvo turėta praėjusiais mokslo metais, kada dėl tremimų net keturis kartus turėjo keistis pirmininkai, nenumatė. Centro valdybos posėdžiai visą laiką vyko At-kų namuose nuolatiniėje būstinėje. Savo pastogėje, nežiūrint jau aprašytų įvykių, jautėmės laisvai ir drąsiai, ypač kad mūsų posėdžiuose, kada tik turėdavo kokią valandėlę laiko, vis dalyvaudavo mūsų organizacijos kūrėjas ir tėvas prof. Pr. Dovydaitis.

(Bus daugiau)

PHILADELPHIA IR APYLINKĖS

NAUJOS ABITURIENTĖS

Pagal jau senokai mūsų kolonijoje įsivyravusią tradiciją kiekvienais metais pavarinio linksmavakario metu gražiai pagerbiami ir oficialiai į Lietuvį Bendruomenės eiles įvesdinami gimnazijas baigusieji. Tas suteikia nemažai džiaugsmo ne tik abiturientams bei jų šeimos nariams, bet ir daugeliui vietos gyventojų, ypač įsijungusių į visuomeninį, kultūrinį, šalpos darbą. Viliamasi, kad jaunieji pumpurai bresdami vis aktyviau įsijungs į lietuviškos veiklos sukūrimą. Ilgesni laiką stebint mūsų apylinkės gyvenimą, malonu konstatuoti, kad dedamos viltys į ateinančias kartas, neskaitytant mažų išimčių, pasitvirtina. Visų organizacijų bei sambūrių valdybos, išskyrus Balso, jau yra labai atjaunėjusios arba visiškai jaunų žmonių rankose. Antras būdingas bruožas — jauni

žmonės, pradėję savistovų gyvenimą, nesutirpsta amerikiečių masėje, o laikosi savame lietuviškame bendramybių būryje. Tikimės, kad panašiu keliu eis ir šių metų keturios mūsų šaunios abiturientės. Štai jų trumpas gyvenimo apybraižas.

Audra Elena Daunoraitė šį pavasarį baigė Conastoga gimnaziją. Besimokydama dainavo mokyklos chore, smuiku grojo orkestre, trejus metus žaidė tinklini, priklausė svetimų kalbų, meno, modeliavimo klubams. Buvo įtraukta į National Merit Scholarship ir aktyviai dalyvavo kitose programose.

1983 m. baigė Vinco Krėvės lituanistinę mokyklą. Šiuo metu vadovauja jaunesnėms skautėms, šoka „Aušrinės“ tautinių šokių grupėje. Laisvalaikio mėgsta pašvitinti ir važinėti dviračiu.

Viktorija Marija Dantaitė baigė Abington, Philadelphia priemiestyje, gim-

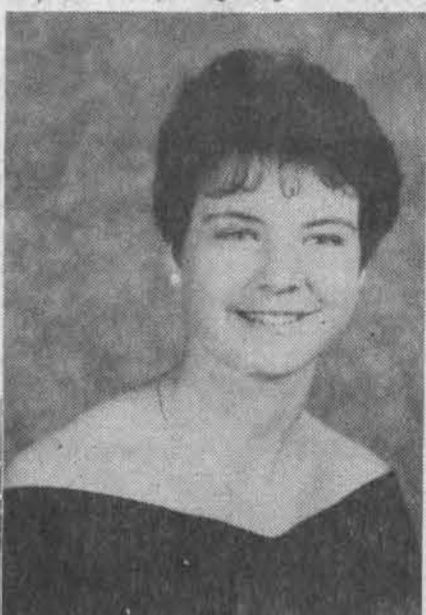
Viktorija Marija Dantaitė

naziją. Mokykloje Viktorija aktyviai reiškėsi sporte: žaidė krepšinio, tinklinio ir kitose komandose. Priklausė meno, ispanų kalbos klubams. Buvo įtraukta į National Honor Society sąrašus. Gyvai reiškėsi mokyklos klasių komitetuose, buvo renkama reprezentante.

Savo laiku Dantaitė gyveno Chicago priemiestyje Lemonte ir ten Viktorija lankė Maironio lituanistinę mokyklą. Philadelphiajį ji priklausė moksleiviams ateitininkams, skautams, dainavo „Vilties“ chore. Šiuo metu šoka „Aušrinės“ grupėje. Turėdama laisvo laiko, mėgsta keliauti, skaityti, sportuoti.

Teresė Ona Iacono baigė Maria Goretti gimnaziją. Priklausė įvairioms mokykloje esančioms organizacijoms. Be to, kurį laiką buvo vyriausia gimnazijos laikraščio redaktorė ir viena iš redaktorių mokyklos metinės knygos. Visą laiką bu-

vo garbės mokinių sąrašuose. Atliekamu laiku lankė šokių mokyklą. Gerai šoka Jazz, Tap, Toe ir kai kuriuos baletinis kūrinius. 10 m. lankė ir baigė Vinco Krėvės šeštadieninę mokyklą. Priklauso skautų tuntui. Mėgsta skaityti, keliauti, rašyti, plaukioti.

Danutė Marija Tautkutė

Dana Marija Tautkutė baigė Lenape gimnaziją. Besimokydama klarnetu grojo mokyklos orkestre, priklausė National Honor Society, vokiečių kalbos klubui. Pastaraisiais metais jam vadovavo. Žaidė minkšto sviedinio ir teniso komandose. Buvo išrinkta klasės reprezentante.

Šiuo metu šoka „Aušrinės“ grupėje. Mėgsta slidinėti, buriuoti, pašvitinti.

Būdinga, kad visos abiturientės yra gimusios tais pačiais metais. T.y. 1967. Yra užuominų, kad visos sieks aukštojo mokslo. Daug laimės ir sėkmės ateities gyvenime!

Bronius Vaskaitis

Mūsų kolonijose Cape Cod, MA SVEČIAI

Žymus visuomenės veikėjas ir Floridos gyventojas Jonas Daugėla su žmonele Juozė keletą dienų viešėjo Cape Code. Buvo apsisistoję pas Bronę ir Antaną Jucėnus, viešėjo pas Kontrimus, Židžiūnus ir lankė kitus pažįstamus.

Vž.

KODĖL GĖLĖS NEVIENODAI KVEPIA

Todėl, kad kiekvienas kvapas turi „gerbėjų“ vabzdžių. Ir aišku, kad gėlė vienaip ar kitaip kvepia ne šiaip sau, o kad priviliotų „savo“ vabzdžius — tuos, kurie gali geriausiai jas apdulkinti.

Pavyzdžiui, sausmedžio žiedų kvapas labiausiai traukia didelius sūtemų drugius. Bites ir margasparnius drugelius vilioja tik malonūs kvapai. Aštrūs kvapai, kuriuos skleidžia šermukšniai arba putiniai, matyt, jiems nepatinka, tad šiuos augalus daugiausia apdulkina vabalai ir kartais grobuonės vapsvos.

Juozas Kučkailis

SOPHIE BARCUS RADIO SEIMOS VALANDOS

Lietuvių kalba šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Transliuojama iš nuosavos studijos Marquette Parke. Vedėja Aldona Daukus.

7159 S. Maplewood Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 778-1543

Looking for the right doctor?

Are you looking for complete, continuous, medical care for yourself or your family?

The Marquette Park Family Medical Center provides health care services such as

- Pediatric & Adolescent Medicine
- Adult & Geriatric Medicine
- Obstetrics/Gynecology
- General Internal Medicine

For an appointment with an Osteopathic Family Physician, also on staff at Olympia Fields Osteopathic Medical Center

call 476-4216

6604 S. Kedzie Avenue
Chicago, Illinois

a division of the CCOM Ambulatory Care Network

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Medical Opportunities

CNA'S

Full time PM shift. Competitive salary, shift, diff., bonus days, free health-life insurance, pension and many other benefits. Apply or call 359-5700

ST. JOSEPH'S HOME FOR THE ELDERLY
Little Sisters of the Poor
80 W. Northwest Highway
Palatine, IL 60067

An equal opportunity employer M/F.

REAL ESTATE

Perkant ar parduodant kreipkitės į vieną iš geriausių, seniausių bei moderniausių nekilnojamojo turto — „real estate“ bendrovių.

Skambinkite

Al Mockui — 238-8527

McKEY & POAGUE
Nuo 1890 m.

SIMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public

2951 W. 63 St. 436-7878

FOR SALE BY OWNER

7 rooms, 3 bedrooms. Large family rm., front rm., bath, kitchen. Near schools & transportation. Mid \$40's.
Tel. days 727-3901. Evenings 523-1195

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie — 778-2233

MISCELLANEOUS

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudimą nuo ugnies ir automobilio pav. tur.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę į telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

Prei, Konstantino

Olšausko

nuteisimas ir nužudymas kelia visą eilę nelengvų atsakomųjų klausimų. Jie kilo okupuotoje Lietuvoje. Šia tema buvo sukurta filmas. Šiuo klausimu yra pasisakiusi ir L. Bažn. Kronika. Šiomis dienomis buvę Saulės draugijos nariai ir auklėtiniai, kurios steigėjas buvo prei. Olšauskas, pasirūpino išleisti knygą apie Olšauską ir jo bylą. Knyga kainuoja 5 dol. su persiuntimu.

Užsakymus siųsti:

„DRAUGAS“, 4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Lithuania, the European Adam

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išve. a į anglų kalbą dr. Algio Mlekūno. Antroji laida 1983 m. Išeido Kęstutis Butkaus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu \$4.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Apsimoka skelbtis dien. „DRAUGE“, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra vieniems prielamos.

SKELBKITE „DRAUGE“.

KUN. JUOZO LUCKAUS GIMIMO SUKAKTIS

IG. MEDZIUKAS

Prienų „Žiburio“ gimnazijoje, kurioje kėlėtą metų mokiasius, be direktoriaus kan. P. Martišiaus, šios gimnazijos steigėjo, buvo dar du kunigai — Antanas Astrauskas, lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas, ir Juozas Luckus, lotynų kalbos ir tikybos mokytojas. Jei kan. P. Martišius buvo didelis entuziastas sodininkystės ir avėjo girždančius batus, kun. Astrauskas buvo tipiškas flegmatikas, kalbėdavo lėtai, gerai apsvaistydamas savo mintis, tai kun. Luckus buvo judrus, gyvas, nuolat besišypsas. Jų buvusieji mokiniai visus juos prisimena kaip nuosirdžius pedagogus, kurie stengėsi, kad jų auklėtiniai būtų paruošti savarankiskam gyverimui. Iš jų ypatingai prisimintinas kun. J. Luckus, nuo kurio gimimo šiemet rugsėjo 1 dieną sukako šimtas metų. Gautomis iš Lietuvos žiniomis, prieiečiai jo buvę mokiniai ir bendradarbiai kun. J. Luckaus gimimo sukaktį paminės rugsėjo 8 d. pamaldomis Prienų bažnyčioje. Gražu būtų, jei ir Amerikoje gyvenantieji jo buvę mokiniai kokių nors būdu šią sukaktį atžymėtų.

Biografiniai bruožai

Kun. Juozas Luckus gimė 1885 m. rugsėjo 1 d. Kazimiero ir Marijos Jeremavičiūtės Luckų šeimoje Didžiosios Kirsnos kaime, buv. Kalvarijos apskr. (dabar Lazdijų rajone). Šeima buvo gausi: 4 broliai ir 5 seserys. Pradžios mokslo išėjo Didž. Kirsnos mokykloje. Toliau mokėsi Veiverių dviklasėje mokykloje ir mokytojų seminarijoje, kurią 1904 m. baigęs įstojo į kunigų seminariją Seinuos. 1909 m. Varšuvoje buvo įšventintas kunigu. Tais pačiais metais paskirtas Igliaukos parapijoje vikaru, iš kur, 1914 m. pradedus karui, išvyko į Rusiją. Pradžioje gyveno Kurske, vėliau Rževe, kur rūpinosi

lietuvių pabėgėlių dvasiniais reikalais. 1918 m. grįžęs iš Rusijos buvo paskirtas vikaru Simne, iš čia perkeltas toms pačioms pareigoms į Prienus. 1920 m. pakviestas mokytoju į „Žiburio“ gimnaziją. Tačiau besikuriant N. Utoje parapijai, buvo paskirtas tos parapijos klebonu. Susirgęs buvo iš to parapijos atleistas, o pasveikęs įstojo dirbti mokytoju Prienų progimnazijoje, vėliau tapusioji gimnazija. 1928 m. įsigijo aukštesniosios mokyklos mokytojo cenzą. Pedagoginiam darbe buvo iki 1945 m. kovo mėnesio, dėstydamas lotynų kalbą ir tikybą, o okupacijų metu — rusų kalbą. Dėl nėsveikatos pasitraukęs iš mokytojo darbo, pasiliko Prienuose altariaista. 1949 m. lapkričio 20 buvo perkeltas į Garliavą, kur išbuvo kelerius metus. 1957 m. kovo mėn. vėl sugrįžo į Prienus ir čia sulaukė 50 metų kunigystės jubilieju. Mirė 1965 m. vasario 7 d. nuo infarkto. Palaidotas naujoje Prienų kapinėse, Birštono parapijoje. Laidotuvėse vasario 11 dalyvavo 40 kunigų ir didžiausia žmonių minia: jų buvo tiek daug, kad netilpo bažnyčioje ir turėjo likti šventoriuje. Pamokslą bažnyčioje pasakė jo buvęs mokinys kun. Kazys Garmus, Kudirkos Naumiesčio klebonas. Pažymėtina, kad iš kun. Luckaus mokinių daugiau negu 20 tapo kunigais. Laidotuvių procesijai vadovavo Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdytojas kan. J. Stankevičius, kuris, matydamas tokią minią žmonių, užėmusių visą Nemuno tiltą nuo vieno iki kito galo, stebėjosi: „Tokių didelės laidotuvių palydos niekad savo gyvenime nesu matęs“.

Kun. J. Luckus iš prigimties buvo labai gabus. Gerai mokėjo lietuvių, rusų, lenkų, lotynų kalbas. Naudojosi literatūra

prancūzų, vokiečių ir italų kalbomis. Būdamas muzikalus, išmoko smuiku groti ir, turėdamas gražų balsą, gražiai giedoti baritonu. Būdamas iškalbus, pasižymėjo kaip gabus pamokslininkas.

Kun. J. Luckas, nors išgyveno ilgą amžių, tačiau visą gyvenimą sirguliavo. Todėl jis labai vertino šūkį „Mens sana in corpore sano“. Jis norėjo, kad jo mokiniai būtų sveiki, kuo daugiau laisvalaikio praleistų gryname ore, mankštinamiesi ir sportuodami. Mokiniais esant sporto aikštelėje, dažnai pamatydavai kun. J. Luckų, kuris būdavo ne tik pasyvus stebėtojas, bet kartais net pateisėdavo, laimėjusius apdovanojamas. Teniso mėgėjai jį prisimena, kai jis ne kartą juos apdovanojęs užsienio gamybos teniso sviedinukais, kurie būdavo labai patvarūs.

Kun. J. Luckus mokinių prisiminimuose

Buvau penktoje klasėje. Kartą su savo kambario draugais Pranu Malinausku ir Antanu Kazlausku* nuėjome aplankyti toje pat gatvėje gyvenančius Vladą Bačinską ir Alfonsą Mardosą. Pasikalbėję su jais, norėjau eiti namo. Bet mano kambario draugai prašė mane pasilikti, nes jie nori pakortuoti, ir tada eisime kartu. Aš, nemėgdamas kortų, atsiguliau ant lovos, nes buvo vakaras ir greitai užmigau. Mane pažadino triukšmas. Prabūdęs pamatiau direktorių Martišių skaičiuojantį kortas, kurių ne visas rado, nes vienas iš jų buvo dalį paslepęs šeimininko kambarėje. Direktorius mus apdalinio po 4 val. atsėdėti po pamokų. Kun. J. Luckus dežiuruodamas atėjęs į klasę, kurioje atlikome bausmę, priėjo prie manęs ir šypsodamasis tarė: „Nesistebiu, kad tie išdykėliai čia sėdi, bet kaip tu čia patekai“? Pradėjau aiškintis, kad patekau visai nekalta. „O, nekalta!“ nusisypsavo kun. Luckus ir išėjo iš klasės.

O. V. prisimena, kai 1923 m. kun. J. Luckus, būdamas jos klasės auklėtojas, užėjęs į jų kambarį, pamatė, kad mergaitės mokosi prie labai blogos žibalinės lempos, patarė nusipirkti geresnę. Kai kitą kartą aplankęs vėl rado, kad jos mokėsi prie tos pačios lempos, davė pinigų nusipirkti geresnę lempą. Tada jos nusipirkusios brangesnę su žaliu kliošu lempą, o kun. Luckaus tokio gražaus gesto neužmiršusios visą gyvenimą. Ji taip pat prisimenanti, kad kunigas Luckus, mylėdamas savo mokinius, stengėsi jiems padėti pamokymais, patarimais, o kitiems net ir medžiaginiais.

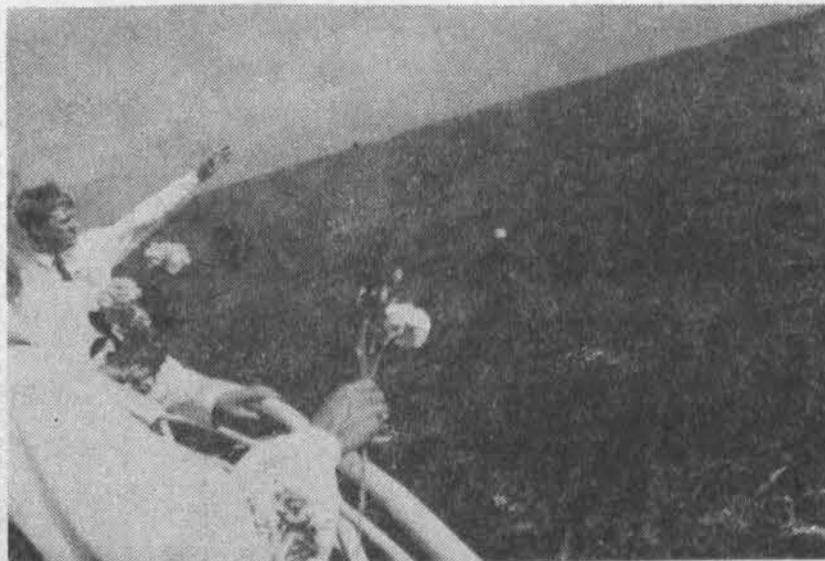
Gydytojas S. M. prisimena, kad kun. Luckus lotynų kalbą dėstė labai įtaigiai. „Kaip dėstytojas buvo išradingas, originalus. Atsimenu, bene esant IV kalsėje, jis davė mums klausimą: „Quis suum

niekam nesiskundė, visus guosdamas, kad jai neskauda ir greitai pasveikė.“

Jonas Mildažis, nuosirdžiai rėmęs a.a. žmonos Teresėlės artimo meilės įsipareigojimus, ją pavaduoja tęsdamas jos darbus, aktyviai įsijungęs į Balfą ir dabar esąs Juno Beach, Floridoj, skyriaus pirmininkas. Ir mes visi, buvę a.a. Teresėlės draugai bei pažįstami, išlaikysime jos gyvą paminklą, dirbdami labdaroje.

Šviesioji žvaigždėlė a.a. Teresėlė savo gyvenimo kelyje skleidė artimo meilės spindulius, kurie šviečia mūsų tarpe.

Vyt. Kasniūnas

„The Baltic Star“ laive jaudinantis įvykis! Pabaltiečiai savo taikos ir laisvės žygyje meta gėles į Baltijos jūrą geduliui prisiminti.

Nuotr. L. Griniaus

patrem necat, non pecat“ — Kas savo tėvą užmuša, nenusideda. Kas teisingai išvers šį posakį, parašysiu penketuką, kalbėjo kun. Luckus. Visi ilgai galvojome. Staiga prisiminiau netaisyklingai linksniuojamą daiktavardį „sus“ (kiaulė) daugiskaitos kilmininke suum, kaip ir įvardyje savo (suum). Taigi sakinyje teisingai verstinas: Kas kiaulių tėvą užmuša, nenusideda. Kun. J. Luckus savo žodį išlaikė. Daug laiko prabėgo nuo gimnazijos laikų, bet ir dabar neretai prisimenu kun. Luckų, sako šis 1934 m. Prienų „Žiburio“ gimnazijos absolventas.

Pasakojama, kai muzikos mokytojas Julius Gaidelis pasiskundė, kad jis labai vargštą, neturėdamas namuose pianino, o gimnazijos pianinas stovį salėje, kur yra taip pat du stalai tenisui, todėl visą laiką yra triukš-

mas, tada kun. Luckus jam parūpino pianiną.

1940 m. užėmus Lietuvą raudonajai armijai ir įvedus sovietinę santvarką, gimnazijos mokinytis Ainšteinas, norėdamas pasirodyti drąsus, gyrėsi: „Aš jokiai partijai nepriklausiau anksčiau ir dabar nepriklausau“. „Kad tu nepriklausai, gerai darei, bet kad tu dabar nepriklausai, tai jau negerai“... vykusiai jam atsakė kun. Luckus.

Kun. J. Luckus jo mokinių atsiminimuose liko kaip kilni asmenybė. Jis jautė didelį malonumą padaryti kitiems, ypač savo mokiniams, ką nors gero. Kaip mokytojas buvo visiems lygiai teisingas, o reikia žinoti, kad nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje šioje katalikiškoje gimnazijoje, be lietuvių katalikų, buvo daugelis evangelikų, o dar daugiau žydų tautybės mokinių.

NUOŠIRDI PADĖKA

Mūsų mylima mama, senelė, uošvienė

A. + A.

Marija Vaitiekaitienė

Mirė 1985 m. liepos 30 d. ir buvo palaidota rugpjūčio 2 d. Mississauga lietuvių kapinėse Kanadoje.

Nuosirdžiai dėkojame tėv. Augustinui už religinį patarimą ligoninėje, už šv. Mišių auką ir maldas koplyčioje bei kapinėse, tėv. Eugenijui ir kun. K. Kaknevičiui už maldas koplyčioje, kun. V. Dabušiui už šv. Mišias atnašautas laidotuvių dieną Jaunimo stovykloje Dainavoje, taip pat kun. K. Kaknevičiui, dalyvavusiam laidotuvių apeigose kapinėse.

Mūsų nuosirdi padėka visiems, kurie dalyvavo laidotuvėse, užprašė šv. Mišias už jos sielą, prisiuntė gėles, pareiškė užuojautą raštu bei žodžiu ar per radiją Detroito, ir tiems, kurie ją prisiminė maldose.

Liudinčios dukros: Bronė, Irena, Stasė ir Nastazija, žentai ir anūkai.

A. + A.

Agr. JONUI DAGIUI mirus,
žmoną Aldoną, sūnus: Arūną, Rimą, jų šeimas ir gimines nuosirdžiai užjaučia

LIET. AGRONOMŲ SĄGA CHICAGOJE

Mielam tėveliui

A. + A. JONUI DAGIUI mirus,
sūnui ilgamečiui S.L.K. Neris sporto klubo veikėjui, Dr. Arūnui su šeima ir artimiesiems reikiame užuojautą.

L.S.K. NERIS VALDYBA

A. + A. EDMUNDUI JARAŠIUI

mirus,

jo žmonai JANINAI, sūnui EDVARDUI ir jo šeimai, sūnui ARVYDUI, dukrai MARGARITAI ir jos šeimai, reikiame nuosirdžią užuojautą ir kartu liūdime.

STASYTĖ ir PETRAS PETRUSAIČIAI
STĖFA ir ZENONAS LUKAUSKAI

DRAUGAS, 1985 m. ketvirtadienis, rugsėjo mėn. 12 d.

5

*) A. Kazlauskas — geras tų veikėjų giminaite tary- žmogus, bet nedidelių biniais laikais buvo iškilęs į gabumų. Išbuvęs trejus metus aukštus valdžios pareigūnus. Telsių kunigų seminarijoje, bene 1934 m. atvyko pas mane į Kauną ir buvo laikinai priglautas mano šeiminkų. Dėl vedybų su žymių komunis- K. Jaspers

Pranešame, kad rugsėjo mėn. 10tą d. 11 val. vak. mūsų mylima mamelė

A. A.

Agnė Šlapkauskaitė-Balickaitienė

išėjo amžinybėn, palikdama liūdesyje dukrą Danutę Bilaišienę, žentą Viktorą, dukraitės: Zivilę, Viliją ir Dalią. Gimusi 1900 m. Lietuvoje; ilgametė Kauno Pašto tarnautoja.

Kūnas bus pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St., ketvirtadienį, rugsėjo 12tą d. nuo 2 iki 9 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks penktad., rugsėjo 13tą d. iš koplyčios 10:30 val. ryto bus atlydėta į Svč. M. Marijos Gimimo parp. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdus: DUKTĖ su ŠEIMA

Laid. direkt. Donald A. Petkus, Tel. 476-2345.

Gerbiamam mūsų šeimos bičiuliui

A. + A.

Mokyt. KAZIMIERUI VITKUI

mirus, jo sūnų dipl. inž. GINTAUTĄ, marčią RAMUNĘ ir abu ANUKELIŲ skausmo ir gedulo valandą nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

ELENA TUMIENĖ

VYDŪNAS, GENE ir AISTIS TUMAI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŲS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

A. a. Teresė Mildažienė.

savo drabužius, rinko juos iš kaimynų, draugų, organizavo talkininkus ir išsiuntė per šimtą siuntinių į lenkų okupuotą Lietuvos dalį, į Sibirą. Tokia pat ji buvo ir visuomeniniame gyvenime. Be titulų, pareigų, kur tik buvo reikalingas bendras darbas, talka, ji būrė apie save žmones, rinko aukas, dirbo. Teresėlės Mildažienės, vienos iš tos mūsų tyliosios daugumos, susilaukė paramos ir Lietuvių žurnalistų sąjungos dr. Petro Daužvardžio fondas, remias jaunosius žurnalistus.

A.a. Teresėlė kantriai iškentėjo ir ilgos, sunkios ligos dienas. Kitiems aukodamasi, užmiršusi savimi pasirūpinti, užtęsė ligą. Ir tomis sunkiomis, kritiškais dienomis ji

Skubančių dienų ir metų sukuryje taip, rodos, greitai prabėgo 5 metai, kai mirė a.a. Teresėlė Mildažienė. Bet jos įmintos pėdos žemės kelionėje liks kartų kartoms. Ir tai Teresėlei mirus, atsisveikinimo kalboje Halina Žitkienė jautrijoje, poetiškų žodžių pynėje prisiminė velionės nueitą gyvenimo kelią, ją baigę prasmingu pasakymu, kad vėl nukrito šviesi žvaigždėlė. Ji tokia liko mūsų visų atmintyje. Šviesi žvaigždė tėvų Stefanijos ir Juozo Česnušės šeimoje, tokia pat sukūrusi šeimą su Jonu Mildažiu, tiek jam, tiek dukrai Aušrai, sūnui Gytiiui tiek giminėms ir gausybei draugų.

A.a. Teresėlė visados linksma, šypsniu pasipuošusi, geroje nuotaikoje išgyveno šeimoms laimę ir būrė apie save draugus, kurie visi ją gerbė ir mylėjo. Šeimoje buvo pavyzdinga žmona ir vaikų motina. Ji, lyg ta darbščioji bitelė, nešė saldų medų visiems. Mėgo grožį, meną, jais puošė savo namus, ypač lietuviška tautodaile. Kai kartą Mildažių namus Floridoje aplankė poetas Paulius Jurkus, jis rašė spaudoje, kad matė gražų, lietuviško meno šeimą muziejų. Jos kurto gyvenimo rūmų kurtinis akmuo buvo artimo meilė, lyg išeities taškas šalpa, labdara ir Balfas, kur daug dirbo, aukėjo pinigus, gėrybes ir laiką. Jos namai buvo mažasis „Balfelis“. Namų rūsyje, garaže krovė

APLINK MUS

x Prel. Ladas Tulaba, Šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius, atlikęs įvairius įsipareigojimus Chicagoje, aplankęs savo gimines, artimuosius ir organizacijų pareigūnus, trečiadienį išvyko į Clevelandą, o iš ten dar vyks į Bostoną įvairiais reikalais. Spalio 20 d. jis žada savo pareigas Romos kolegijoje perduoti iki šiol buvusiam proktoriui kun. Algimantui Bartkui.

x „Dainuojančios žemaitės“ — Bronė Stravinskienė, Dana Varanckienė ir Aldona Underienė — atliks meninę programą metiniam „Draugo“ bankete rugsėjo 28 d. Jaunimo centre. Taip pat dainuos Bronius Maciukevičius, akompanuos Alvydė Eitutytė, o muzikinis vadovas bus Kazys Skaistgirys. Bilietai jau platinami „Draugo“ renginių komiteto narių ir gaunami „Draugo“ administracijos raštineje.

x Dr. Mindaugas Vygnatas, Balso direktorius, vienas iš žymiųjų aukotojų, vyks į Balso seimą. Kaip Balso atstovė vyksta jo žmona Austė, o dukterė Vaiva ir sūnus Gytis tuo laiku aplankys sostinės įžymybes.

x Marijos aukšt. mokyklos vyresnės moksleivės rugsėjo 20 d. švęs liturginę žiedų įteikimo šventę. Šv. Mišias laikys kun. David Byrne, St. Catharine of Alexandria parapijos asistentas, o žiedus įteiks mokyklos direktorė ses. Grace Ann ir vicedirektorė ses. M. Constance. Bus išdalinta vyresniosioms moksleivėms 257 žiedai, kuriems parinkta tema „Džiaugsmas ir taika“.

x „Prie šio paveiklo lietuviai melsdavosi ir verkavo“ — tokia metrika pridėta prie Švč. M. Marijos paveiklo, kurį Ona Prunskienė, grįždama iš Sibiro, atsiėmė į Lietuvą ir į Ameriką. Mirus Prunskienei, dabar tas paveikslas, vienas nekaltų lietuvių kancios liudininkas ir relikvija, kun. Juozo Prunskio perduotas saugoti Pasaulio lietuvių archyviui.

x Muz. Juozas Sadonis prie vargonų ir prie pianino vadovaus giesmėms ir dainoms Alvado, pažmonyje, Lietuvio Sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Dalyvauja visi kultūrinės programos pildytojai. Kraujo spūdižio matavimas. Alvado gėrybėmis pasivaišinimas. Saltbarščių užkanda. Visi laukiami.

x Rugsėjo mėn. 17 d. sueina mėnuo nuo Donato Mašiot, gyvenusio Clevelande, mirties. Rugsėjo mėn. 15 d., 11 val. ryto, Ateitininkų namuose, Lemonte, Ill. už jį bus atnašaujamos šv. Mišios. Kviečiame gimines ir draugus dalyvauti.

(pr.)

x Linas Kojelis, Baltųjų rūmų pareigūnas etniniam reikalams, kalbės tema: „JAV užsienio politika, Lietuva ir Amerikos lietuviai“, sekmadienį, rugsėjo 15 d., 6 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Rengia LFB Čikagos sambūris. Visi kviečiami dalyvauti. (sk.)

ARAS

Dengiamie ir taisomie visu rusių STOGUS
Su aukštu patyrimu, esame apdrausti. Patys prižiūri darba.
ARVYDAS KIELA
737-1717
arba tarp 10 v.r. ir 8 v.v.
tel. 434-9655

x Aloyzo Barono, buvusio ilgametio „Draugo“ redaktoriaus ir L. Rašytojų draugijos pirmininko 5 metų mirties minėjimas bus spalio 11 d., penktadienį, Jaunimo centro kavinėje. Apie Baroną kaip žmogų ir rašytoją kalbės jo bičiuliai, o kūrybos paskaitys aktorai. Rengia Lietuvių Rašytojų draugija.

x Dariaus Lapinsko paskaita „Lietuvių liaudies dainų įtaka I. Stravinskio kūrybai“ bus šį sekmadienį, rugsėjo 15 d., 2 val. popiet Jaunimo centro kavinėje. Paskaitos mintys bus pailiustruojamos dainininkų ir filmo pagalba. Kviečia Chicago santariečių šviesiečių skyrius.

x Sol. Praurimė Ragienė Margučio rengiamame koncerte atliks naujai paruoštą programą. Akompanuos Manigirdas Motekaitis. Koncertas bus spalio 6 d., 3 v. p.p. Jaunimo centre.

x Albina Liutackienė iš Sidney, Australijos, yra atvykusi į Ameriką ir kelioms dienoms į Chicago. Apsistojusi Požarniukienės šeimoje. Dar žada aplankyti savo gimines B. ir J. Lintakų šeimą ir pažįstamus. Paskiau vyks į Clevelandą ir atgal į Los Angeles, iš kur skris į Australiją. Australijoje gyvena tik šešerius metus, atvykusi pas savo tėvą iš ok. Lietuvos. Šia proga, ji, lydimas Kazimieros Požarniukienės, aplankė „Draugą“, pasikalbėjo su čia dirbančia savo gimine Birute Lintakiene, su redakcijos ir administracijos personalu.

x Pedagoginis liutuanistikos institutas pradėjo savo mokslo metus šeštadienį, rugsėjo 7 d. Kviečiame visus susidomėjusius atvykti ir užsiregistruoti. Tai puiki progą pagilinti savo žinias apie mūsų tautos istoriją, literatūrą ir kalbą.

x Majoras Kestutis J. Eidukonis, priklausęs JAV kariuomenės rezervų daliniams, už kompiuterių sistemos įvedimą ir jos pritaikymą kariuomenės reikalams, vadovybės buvo įvertintas ir apdovanotas „The Army Achievement“ medaliu. Maj. K. Eidukonis augo, bren-d-o ir mokėsi Chicagoje. Yra baigęs Chicago aukštesniąją liutuanistinę mokyklą ir skautavęs lietuvių jūrų skautų vienetuose. Dabar su savo lietuviška šeima — žmona Sigita ir trim jaunamečiais sūnumis gyvena East Stroudsburg, Pa. Jotėvai Kostas ir Aldona Eidukoniai prieš dešimtmetį išsikėlė iš Chicago ir, gražiai įsikūrę, gyvena Tucson, Ariz.

x „Praktinė lietuvių kalbos vartoseną“. Paruošė Juozas Vaišnys, SJ. Išeido JAV LB Kultūros taryba 1985 m. Mecenatas — Lietuvių fondas. Spausdino „Draugo“ spaustuvė. Knyga padalinta į du skyrius: pirmajame skyriuje duodami lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos pagrindai, antroje dalyje — nevar-totini žodžiai ir posakiai. Knyga gražiai išleista, turi 240 psl., kietais viršeliais. Gaunama ir „Draugo“ administracijoje. Kaina su persiuntimu 9.65 dol.

x Kviečiame į literatūros vakarą. Jame skaito: Algimantas Bučys, Marcelijus Martinaitis, Vytautas Martinkus ir Laimonas Noreika. Vakaras įvyksta penktadienį, rugs. 13 d. 8 val. vak. Jaunimo centro mažojoje salėje. Iki malonaus pasimatymo.

Santara-Šviesa

(pr.)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7747.

(sk.)

Baletininkė Birutė Barodicaitė — šokių mokytoja.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

BIRUTĖ BARODICAITĖ — ŠOKIŲ MOKYTOJA

Birutė Barodicaitė pradės dėstyti baletą šį rudenį Chicago žymiojo baletų mokykloje — Ellis Duboulay School of Ballet.

Birutė mokėsi toje mokykloje, taip pat Royal Winnipeg mokykloje Kanadoje ir su Norma Kiss Prancūzijoje. Ji yra šokusi su Illinois Ballet Company, Lyric Opera Ballet, Chicago Ballet ir su baletu kompanijomis Prancūzijoje, Vokietijoje ir Austrijoje.

Ji taip pat buvo garsiosios

x Vita Reinytė ir Ofelija Baršketytė išvyko į Washingtoną, D.C. Jos apžiūrės sostinės istorines vietas, muziejus ir šeštadienį dalyvaus D. Penkiūnaitės vestuvėse.

x Žurn. Bronius Vaškaitis iš Philadelphia, uolus spaudos bendradarbis, yra Balso jubiliejinio seimo Washingtono spaudos komisijos narys. Iš Philadelphia jis seimą vyks Balso direktoriai Feliksas Andriūnas, Regina Raubertaitė ir 5 skyriaus nariai.

x International Meat — maisto krautuvė, 1913 W. 63 Street, Chicago, Ill. 60629, bus uždaryta nuo rugsėjo 27 d. iki spalio 27 d., nes savininkai išvyksta atostogų.

x Kun. Juozas Prunskis, Chicago, Ill., žurnalistas, daugelio knygų autorius, „Drauge“ nupirko knygų už 320 dol., apmokėjo pašto išlaidas ir jas išsiuntė JAV, Kanados, Brazilijos, Vokietijos, Australijos liutuanistinėms mokykloms.

x Bronė ir Albertas Kremeriai, Palos Hts., Ill., mūsų rėmėjai, lankėsi „Drauge“ kartu su svečiais Maryte ir Kestučiu Mikliais iš Floridos. Ta proga įsigijo ir naujų leidinių.

x Dr. Romas Misiūnas, New York, N.Y., buvo atvykęs į Chicago, lankėsi „Draugo“ redakcijoje ir administracijoje ir pasirinko įvairių leidinių už 185 dol. Dr. R. Misiūnas ir Rein Taagepera yra autoriai The Baltic States-Years of Dependence, 1940 - 1980, kurią išleido University of California Press, Berkeley, Los Angeles. Knygą galima gauti ir „Drauge“. Dr. R. Misiūnas dalyvavo ir Santaros-Šviesos suvažiavime Tabor vasarvietėje.

Ruth Page asistentė ir padėjo jai „The Nutcracker“ ir „Alice in Wonderland“ pastatymuose. Chicago baletų kompanijos „Con Spirito“ pastatyme buvo pagrindinė ruošėja.

Birutė jau yra dėsčius Ruth Page Foundation School of Dance, National Academy of Champaign ir dabar dėsto Lou Conte Dance Studio.

LAUKIAM IDOMIOS PASKAITOS LMK FEDERACIJOJE

Baigiasi pilna įvykių vasara, privargino nesezoniniai karščiai, bet jau pradame rudens meto darbus.

Viena iš pirmųjų sukurto Lietuvos Moterų klubų federacija iš anksto skelbusi, kad šio mėn. 15 d. įvyksianti Jaunimo centre paskaita apie Australijos architektūrą. Prelegentė pakviesta diplomuota inžinierė architektė Ona Požarniukaitė.

Šia proga pravartu priminti visuomenei apie tai, kas yra minėtoji LMKF, nes apie ją vis turime mažai informacijų

Maj. Kestučius J. Eidukoniui prisega žymenį komendantą. Anksčiau maj. K. Eidukonis gyveno Chicagoje, o dabar Pensilvanijoje.

spaudoje. Pereitą vasarą kiek platesnį pranešimą apie atskirų vienetų veiklą davė New Haven pirmininkė Salomėja Valiukienė ir Hartfordo klubo reikalu kažkas pasirašęs inicialais E. S. (pirmoji „Drauge“ š.m. liepos 10 ir antroji — „Darbininkė“ š. m. 8). O tuo tarpu LMKF nėra bet kokia eilinė organizacija, kuri galėtų tenkintis kavučių ruošimu, bet vienas iš didžiausių moterų susibūrimų pasaulyje — „General Federation of Womens Clubs“, jungianti šimtus padalinių. Pagrindinis jos tikslas — išsaugoti ir puoselėti Vakarų kultūrą, kovoti su atskirų tautų ir individų pavergimu, ginti žmogaus teises. Ji turi apie 12 milijonų narių be skirtumo tautybės, konfesijos, materialinio lygio. Jos būstinė — Washington, D.C. Pabrėžtina, kad ji tą organizaciją neįveda Sovietų Sąjungą ir jos blokas. Lietuvių moterų klubai veikia JAV, Europoje, Australijoje yra žinioje Centro valdybos, reziduojančios New Yorke. Tas centras palaiko ryšius su vyriausia Washingtono vadovybe, kuri yra įtakinga ir veikli, sekanti pasaulinius politinius įvykius ir juos reaguojanti.

Jau neskyti teko mūsų centrui kelti Lietuvos bylą šiame tarptautiniame forume. Pvz. prisiminkime: jau pirmoji pirmininkė L. Bieliukienė, entuziastinga ir visa siela atsidavusi idėjai, efektingai supažindindavo narius su Lietuvos tragedija, su jos kultūra ir papročiais tarptautiniuose suvažiavimuose. Vėl V. Jonuškaitė-Zaunienė buvo pasiekusi Jungtinių Tautų tribūną ir drąsiai, viešai reiškę protestą prieš Sovietų atstovės Pliuscenko Lietuvos šmeižtus ir užurpavimą kalbėti Sovietų pavergtų Lietuvos moterų vardu.

Ir mes, atskirų klubų narės, turėtume daugiau domėtis šia organizacija, ją gerbti ir stengtis pritraukti daugiau jaunų, ypač akademikų, į mūsų eiles. Mes vis nemokam naudotis svarbiais varteliais į platų, įtakingą pasaulį.

Grįžtant prie numatytos paskaitos, pravartu pastebėti, kad jos tema „Australijos architektūra“ yra gana specifinė, gal plačiai visuomenei nelabai rūpima. Todėl svarbu žinoti, kas ją mums pristatys. O tai yra tikrai kompetentingas asmuo, jauna, energinga, nors labai kukli ir nesireklamuojanti diplomuota inžinierė Ona Požarniukaitė, kurios veikla ir pasiekimai galėtų būti gražiu pavyzdžiu daugeliui jaunimo ir parodo,

kaip galima sujungti darbą Lietuvai, savo pareigas prigludusiai mus šaliai ir darbą duonai kasdieninei.

Ona yra pažįstama daugeliui mūsų, kurie turėjo reikalo su lietuviškomis mokyklomis ir bendrai su mūsų liutuanistine veikla. Naujųjų ateivių dukterė, gimusi Chicagoje, ji nuo pat žemiausios pakopos uoliai ir sėkmingai išėjo liutuanistinį mokslą, vainikavusi jį Pedagoginio Liutuanistinio instituto diplomu, įsigydama teisę dėstyti Lietuvos istoriją aukštesniose mokyklose. O kiek per metų eilę jos pavardė mirguliavo spaudoje, aprašant įvairius vaikų, paauglių, parengimus, koncertus, parodėles, chorų, pagaliau jau suaugusių pasirodymus kaip operoje „Lituanis“ ir kt. Mokėsi ir baletu, turi gražų balsą ir tebelavina jį. Domisi literatūra, menu, pasaulio politiniais įvykiais. Lygiagrečiai ištvermingai ir uoliai studijavo visų laipsnių šio krašto mokyklose, studijavo architektūrą Illinois universitete Chicagoje, tęsė mokslą Paryžiuje, Illinois Technologijos institute (čia buvo profesorius asistentė) ir 1983 m. įsigijo „Master of Science in Civil Engineering“ diplomą. Daug keliavo, pažino Vakarų Europą, ypač buvo susidomėjusi itin naujoviška Australijos architektūra.

Archit. Ona Požarniukaitė

Dabar dirba kaip civilinė inžinierė (valdžios žinyboje), priklauso amerikiečių profesinoms organizacijoms ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungai, būdama jos valdybos narė — išdininkė. Kartu tebėra mūsų federacijos pareiginga narė, padeda dirbti Balzeko muziejui ir kt.

Paskaita bus pajavairinta gražiomis skaidrėmis.

Tikimės didesnio visuomenės susidomėjimo.

V. D. Sruogienė

LIETUVIŲ ISTORIJOS DR-JOS POSĖDIS

Lietuvių Istorijos dr-jos valdyba posėdžiavo rugsėjo 5 d. A. P. Bagdono bute. Pirmininkavo dr-jos pirm. dr. Jonas Račkauskas.

Buvo svarstoma dr-jos būklė, kai netekta jos steigėjos, reikalų vedėjos ir išdininkės a.a. Alicijos Rūgytės. Pirmininkas pranešė, kad visi dr-jos leidiniai yra pervežti į Jaunimo centrą. Valdybos nariams teks juos surūšiuoti ir sudėti į lentynas. Finansinius reikalus apsiėmė sutvarkyti pats pirm. J. Račkauskas. Valdybai papildyti buvo kooptuoti šie nauji valdybos nariai: Pranė Masilionienė, renginių vadovė, ir Emilija Gorėnienė, knygų platintoja, revizijos komisijon pakviestas Juozas Masilionis.

Dėl ateities veiklos nutarta susirinkimus daryti kas du mėnesiai, pasinaudojant Altos patalpomis. Artimiausias susirinkimas numatytas spalio 16 d. 3 val. p.p. su A. P. Bagdono paskaita.

Anksčiau valdybos buvo užsimota išleisti 4 knygas. Tad ir dabar valdyba nutarė užbaigti tų knygų išleidimą, būtent T. Navicko Alytaus mo-

CHICAGOS ZINIOS

PLINTA AIDS

Chicagoje ir kitur plinta liga, vadina Acquired Immune Deficiency Syndrome, su-trumpintai AIDS. Ji mirtina, nes organizmas praranda gynybosi priemones prieš ligas. Suserga ir vaikai ir sprendžiamas klausimas, ar leistina jiems susirgtus lankyti mokyklą. Daugiausia ši liga plinta tarp homoseksualų, narkotikų vartotojų, hemofilikų, o taip pat duodant taip sergančio kraują kitiems. Vaikų daugiausia suseraga nuo tėvų.

PARDUOS CHICAGOS TEATRO RŪMUS

Miesto centre esantieji Chicago teatro rūmai, 175 N. State, uždarami rugsėjo 19 d., jų pardavimo išvakarėse. Nauji savininkai numato čia atidaryti filmų rodomo patalpas, senas programas, restoranus ir raštines.

DREBĖJO ŽEMĖ

Chicago vakariniuose priemiestuose rugsėjo 9 d. buvo lengvas žemės drebėjimas. Loyolos universitete drebėjimas atžymėtas mažais trimis laipsniais. Pavojaus sudaro, kai drebėjimas būna bent penkių laipsnių.

MOKYTOJŲ ALGOS

Pakėlus atlyginimą, Chicago miesto mokyklų mokytojų su bakalauro laipsniu pradinis atlyginimas metams bus 17,137 dol., po 15 tarnybos metų — 31,068 dol.

ŠIURPI NELAIMĖ

Trejų metų berniukas Anthony Ruffino Montrose uoste įšoko į automobilį, kuris tuo metu ėmė riedėti į ežerą. Tą pamatė, pora vyrų bandė sulaukyti automobilį, bet nebeįstengė. Mašina įriedėjo į vandenį ir berniukas savo senelio automobilį prigėrė. Nelaimė įvyko rugsėjo 4 d.

nografiją, dr. V. Sruogienės Lietuvos istoriją, Jurgėlos disertaciją anglų kalba ir Sūdavo istorinį romaną „Kur bėga Šešupė“.

Dabartinis Lietuvių Istorijos dr-jos adresas yra 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Tad visais reikalais prašoma rašyti šiuo paduodamu adresu.

A. P. B.

CICERO ALTOS RENGINYS

Solistai Margarita ir Vaclovas Momkai pasigėrėtinai atliko vokalinę programą Cicero Altos skyrusiu renginyje — tautos trėmimų sukaikties minėjime. Jiedu atsisakė priklauščio honoraro, jį paskyrė Altos veiklai. Už ką jiems priklauso didelė tautinė pagalba ir visų Cicero altininkų padėka.

Padėka priklauso ir žurnalistui Vytautui Kasniūnui, skaičiusiam gerai parenktą ir tinkamai pateiktą paskaitą dabarties politinių įvykių tema. Jam priklauso ir pagalba už jo atvirą, drąsų, užtar-nautą priekiaistą Vakarų demokratijoms, kad jos mūsų mažos tautos nelaimės atveju, tautos deportacijų metu, neužtarė, nepadėjo tautai prieš komunistinės imperialistinės Rusijos sužvėrėjusius militaristus. V. Kasniūnas apgailestavo ir Vatikano vedamą politiką, nepalankią mums. Jis pasigedo kardinolo Lietuvai.

Skyriaus valdyba

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.